

Namosi-Naitasiri-Serua: Bible for Mark

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Mark

1 ¹Na kea vatekivu na i tukutuku oka o Jisu na Karisito, na Luve ni Kalou. ²Me kodaki e volaia na parovita o Aisea, "Tolavia, qu vo vatalajia na lequ tamata me simata mu mata, me samaki nia na lemu calevu. ³E domo e kia e coco i na yaloga ni vikavikai, mutu vavea me dodonu na lea calevu o Jiova, 'Mutu vavea me dodonu na lea calevu.'" ⁴E lamai o Joni, na dau vivavita isotaki e yaloga ni vikaikai e vunautaki nia na ledru vavita isotaki o rau eru vivutuni me bokoci ke na ledru i valavala ca. ⁵A ru vo la yaji vua o rau mai Jutia taucoko qai nidru mai Jerusalemi a ru vo vavita isotaki mai vua i na uciwai Joritani, me bokoci ke na ledru i valavala ca. ⁶O Joni e vaisulu i na taba ni kameli e vesu tu e luvuka, na taba ni manumanue kania na vodre vata na oni ni vikaikai. ⁷E vunau e kwa, "O kia e bere no mai e levu sara voko au; na lea wawa ni vava e tasi raujiko au mequ serekia. ⁸O au qu na vavita isotaki niko o mutou i na wai, io e kia e na vavita isotaki ni ko mutou i na Yalo Tabu." ⁹E qai yaco mai na gauna me labale ma i ke o Jisu mai Nasareci e Kaleli, me vavita isotaki i na wai o Joritani. ¹⁰Io ni vo matacaka mai ruwai, qai tolavia ni vo tadola o lomalagi qai nia na ruve me i vata kilakila ni Yalo Tabu. ¹¹E a qai rogo mai lomalagi e kia na domo "O iko na lequ i Luve ni toko. A qu dau okajia vaevu." ¹²A vo me ya vasauri na Yalo Tabu i vi kaikai. ¹³E nokoto i yaloga ni vikaikai me bogi vasagavulu, qai vatovolia no o setani. A ru no vata vata na manumanu kila, a qai maroroi jia na agilosu. ¹⁴Io ni vo vesu o Joni, O Jisu qai la mai Kaleli, me vunautaki nia na tata ni Kalou. ¹⁵E qai kwaya, "Vo yaco mai na gauna, e vo voleka na manaitu ni Kalou. Mutu vivutuni vabaujia na tata ni Kalou." ¹⁶Ni yato yaji i na baji ni matacawa mai Kaleli, e tolavia o Saimoni qeina o Adriu na lea tacini e ru viritaki nia no na ledru lawa i ruwai, balejia ni ru dau qoli. ¹⁷A kwaya vuadru o Jisu, "lamai, tekuciko au, o Au qu na vayaco ni ko muru me muru dau qoli ni tamata." ¹⁸A ru vo biujia sara na ledru lawa a ru tekucia na Turaga o Jisu. ¹⁹E toso valailai yaji o kea, e tolavia o Jemesa e luvea o Sepete qai ni a o Joni la tacini; a ru nokoto mai na boto a ru vai lawa no. ²⁰A covidru sara o kea a ru vo denia sara ledru momo o Sepete i na boto, qei nidru na teigwane, a ru tekucia. ²¹A ru vo lai i Kapenaumi, na siga ni vacecegu, A vo unu sara o kea i were ni lotu, a vai vuli sara. ²²E ru kurabuitaki nia na lai vavuvuli, e tasi kodaki na ledru vavuvuli na Vunivola, e kodaki e kia e no tu vua na lewa. ²³E nokoto ledru were ni lotu e kia na e cola e unuvia tu na nitu e qai kulakula tu, ²⁴E qai kwa "wailei na cava vavea vuako Jisu na kwai Nasareci? O la mai mo rewajiko madou? A qu vo kilajiko o iko na lea Yalo savasava na kalou!" ²⁵E vunauci jia o Jisu a kwa vua, "mo nolo ga mo lada mai vua!" ²⁶Na nitu e biujia ira qai lada mai vua a qai kulakula me rogo levu. ²⁷E karacidru taucoko, a ru vitarogi va i nidru, "Na cava re ikwe? E kia na tata i na lewa! E vunauci jia ga na nitu e varorogo!" ²⁸Na kea i talanoa e devucia na vanua taucoko o Kaleli. ²⁹Ni vo ladei mai were ni lotu, a ru lai unu sara la were o Saimoni qai nia Adriu o rau talega o Jemesa qai ni a Joni. ³⁰E a daro no la nene la yalewa o Saimoni e a tauvia na katakata ni lala, ru qai tukunia vo Jisu. ³¹A qai la mai, o keya qulu e lima, va tucake nia; qai lada sara na katakata vo qwaravidru sara. ³²E na yavi igi ni vo lai dromu yaji na siga, a ru medru mai o rau na tauvimate se o rau muni na unu vidru na nitu. ³³A ru la taucoko mai na lewe ni rara i mata ni were. ³⁴A va colo nidru o kea e levu na ecolo e duidui na kedru mate e rovidru na levu na nitu, e tasi solia vuadru na gwalala me ru tata balejia ni ru kilajia. ³⁵E si gilogilo a vo yadra, e tucake e la i rara i na kia na vanua e gwalala me masu ke. ³⁶O Saimoni qai nia na no vata no a ru qai vadanua. ³⁷E ru vo tolavia a ru qai kwaya vua, "E ru levu na ecola e ru vadaniko mai." ³⁸E kwaya vuadru, "Du la tale i na kia na vanua voleka, mequ lai vunau ke na kwa ga ikwe a qu lamai ke." ³⁹A ru qai la i na vanua taucoko o Kaleli, me ru vunau wavoki ke i na vi were ni lotu va rovidru na nitu taucoko. ⁴⁰E lamai vua e kia na vukavuka. E jikitu ru e mata; e qai kwaya vua "ke rewa ni o va savasavataki ni ko au." ⁴¹E na vuku ni lea loloma, e dodokia ke e lima o Jisu dereia e kwaya vua, "A qu okajia. mo savasava mai." ⁴²Va sauri e ladei vua na vukavuka, a vo savasava. ⁴³E vasalajia oka sara o Jisu, qai kwaya vua me la. ⁴⁴E kwaya vua, "Mo kua sara ni kwaya vua e kia, mo la ga, mo varaitaki ni ko vua na bete, mo vavea na kwa e kwaya o Mosese, me kodaki na i vunau me i tukuni yalo vuadru." ⁴⁵Ia e a qai ladei mai, qai vateteia na kai tukutuku, me dredrei ke vo Jisu me lamai i rara, ia vo dau no tu ga i na i bili i na vanua lala. Ia na e cola mai na vi vanua e ru sila ga mai vua.

2 ¹Na gauna a nokoto mai ke ena vica na siga mai Kapenaumi, qai rogovaki, o kia e nokoto i were. ²Levu e ru soqoni vata, ia na mata ni were e lailai, o Jisu qai tata vaudru. ³E valu na tamata a ru lamai vua, a ru meiya nomai e kia na tamata paralase, eru va na tamata e ru lavejia no mai. ⁴A vu tasi toso rewa vua balejia na oso ni were, a ru qai cavujia na kava ni were me donia o Jisu, qai vatukutuku bale mai na paralase me donia na Turaga. ⁵Qai tolavia ke na ledru vabaujia qai kwaya o Jisu vua na paralase, "luvequ lemu valavala ca e vo bokoci." ⁶E valu na vunivola a ru tolavia tu a ru tarogia ni ru loma tarotaro. ⁷"E rewajia va ca na kaikai igi? o kea e vivaburaburataki! o cei e rewa ni bokocia nai valavala ca na Kalou ga?" ⁸Ia o Jisu e vo kilajia rewa na ledru vakasama. qai kwaya vuadru, "Na cava o vakasamataki nia ke? ⁹I vei e rewarewa me lai kwai vua na paralase, 'E vo vosoji na lemu i valaval bura' se 'mo 'Tucake qulu lemu i darodaro, o la?'" ¹⁰Io mo kilajia na luve ni Kalou e no vua na kaikai me bokocia na lemu i varau bura e vuravura, e kwa vua na paralase, ¹¹"Qai kwaya vua tucake, qulumia na lemu i darodaro la lemu were". ¹²E tucake qulumia cake la i darodaro, unu i rara ru mata na e cola wara me ru kurabuitakinia, me ru varokorokotakinia ke na Kalou, a ru kwaya, "Madu tasi bau danua e kia na kwa kodaki ikwe." ¹³Qai lesu tale i na tobu ni wai, ia o rau na e cola, eru la tale mai vua, me vavulicidru. ¹⁴Na gauna e vo la ke, qai danua o Livai o luvea o Alifio na tadra no i na vanua ni soqoni vacavacava, qai kwaya vua "Tekuciko au mai." E tucake qai tekucia. ¹⁵Jisu e kana i na ledru were na Livai qai nidru na soqoni jia na i vacavacava qai nidru na tamata i valavala ca. ¹⁶O rau na vunivola qei nidru na Farisi, ni ru va danua ni kana vata qeru o Jisu, a ru qai kwaya vuadru la jisaiveli, "Na cava e kana qai ni dru ke na dau kumuni vacavaca qai ni dru na e cola bura?" ¹⁷Ni vo varogo o Jisu qai

kwaya vuadru, "E tasi yaga na vuniwai vuadru e ru cola oka; o rau ga na tauvimate. Qu jikai ni lamai vuadru na cola oka tu, o rau ga na i valavala ca me ru cola."¹⁸ O Joni qai nidru la jisaiveli e ru lolo e valu e ru la mai kwaya vua, "Na cava e ru lolo ke o Joni qai nidru la jisaveli qai nidu na Farisi, ia na lemu i jisaveli e jikai?"¹⁹ O Jisu qai kwaya vuadru, "E ru na rewa ni lolo o rau na weka ni teigwane? me kodaki ga ni ru si nokoto no na weka ni yalewa, ru na tasi lolo."²⁰ E na yaco mai na gauna e na qai kau dai, ke na teigwane va yalewa e na siga igi, ru na qai lolo.²¹ E na tasi rewa ni cula vata na i sulu vou qei nia na i sulu makawa, ena qei vavunia me tabasu rewarewa.²² E tasi dodonu me tawa na waini voui na tavaya makawa. e na va kwacabote nia na tavaya makawa, me qai tasova na waiwai qai kwara na tavaya me qai maumau. E dodonu, ga me tawa na waini vou i na tavaya vou."²³ Io e na siga ni vacecegu o Jisu e wavoki tu i na vi sila, o rau na leya jisaiveli meru tomitomi no na i vovo ni sila.²⁴ O rau na Farisi ru qai kwaya vua na turaga o Jisu, "Tolovia, tasi dodonu na kwa e ru vavea balejia ikwe na siga ni vacecegu?"²⁵ Qai kwaya vuadru, "Mutu tasi wilikia na kwa e vavea o Tevita ni vo leqwa qai matakana, o keya qai nidru na no vata tu."²⁶ E a qai la i were ni lotu e na gauna e bete no ke o Epaica, e qai kania na madrai dauraici, igi e tabu e tara ga vua na bete , e qai solia e valu vuwadru na lai lawalwa?"²⁷ Qai kwaya o Jisu, "Na siga ni Vacecegu e vai e na vuku ni tamata, e jikai kia na tamata e na vuku ni siga ni vacecegu."²⁸ O keya igi na Luve ni Tamata e Turaga, e na siga ni vacecegu."

3 ¹E qai unu tale o Jisu i were ni lotu, e nokoto ke e kia na e cola e lima mate.² E levu e cola eru va tolavia no va voleka meru dania se ena vacolania na e cola igi ena siga ni vacegu;me rewa niru beitaki nia ke.³Qai kwa o Jisu vua na e cola lima mate,"Tucake mai" tucake e na kedru vimama na tucake tu. ⁴E qai taro gidru,"E dodonu me vai na kwa oka se na kwa bura ena siga ni vacegu, me vai na vi vacolai se na vi va matei?"Aru galu tu ga.⁵E tolavidru i na mata ocaoca,qai nia na rarawa ni yalo, ena vuku ni kea kaikai eru yalo,e qai kwa vua na e cola lima mate,"Dodokia mai mu lima!"e qai vacolania e lima me kodaki e lima ea cola oka tu!⁶ Aru qai lamai na Farisi,qai nidru na lai lala o Eroti,meru bouseia se calevu cava meru va matenia rewa ke.⁷Oji o Jisu, qai nidru na lea jisaiveli, aru qai la matakawa. Ia eru levu e cola aru tekucidru,o rau mai kaleli, qai nidru mai jitia.⁸ Mai Jerusalemi talega, mai Etunia, qai nidru mai na Joritani, o rau mai vanua va Taia, qai nia na saitoni eru levu sara, niru vo varogo na levu ni cakacaka oka e vo vavea.⁹E qai kwa vudru la jisaiveli, meru varau takinia e kia na waqa lailai me vodo ke, balejia na levu ni e cola meru kua ni kabijia.¹⁰ E levu eru vo vacolai oji mai vua, Eru mata kabijia meru dereia boto; va bibi o rau na tauvimate.¹¹O rau na unuvi yalo cala, Eru tolavia ga eru cuva e mata, Eru kulakula aru qai kwaya, "O iko na luveni Kalou!" ¹²A qai varojidru va kaikai meru kua ni varaitakinia.¹³E qai cabe i na ulunivanua o Jisu, Qai covidru orau e jigítaki nidru, Meru la mai vua.¹⁴ Eru jina rua taucoko na jigítaki, qai lesidru meru no vata, meru vadewatakinia talega na kai tukutuku.¹⁵ Me no talega vuadru na kaikai, meru rovidru ke na nitu.¹⁶ A vo va yacania ke o Saimone¹⁷O Jemesa o tamaya o Sepete, O Joni la tacini o Jemesa e qai va yaca nidru me o Poanaji kai balebale na luve ni kurukuru; ¹⁸O Adriu, o Filipai, o Pacolomiu, o Maciu, o Tomasi, o Jemesa, o luvedru o Alifio qai nia o Cateo, o Saimoni na gugumatua.¹⁹O Jiutasa Isikaroti o kea ea qai solia vuadru na kea meca.²⁰Ni vo lesu i were, e levu eru lesu tale ma,aru tasi vo kania rewa na kedru.²¹ Ia niru varogo o wekaya, Aru qai la mai meru mai dania eru numia ni vo lialia. ²²Ia o rau na vuni vola eru la bale mai Jerusalemi eru kwaya,"Ni nokoto vua o Pielisipupi" Na ledru turaga na nitu, O keya e varovia no na nitu."²³E qai covidru mai o kea, qai tata midru ena tata va tautauvata," E rewa vacva vua na nitu, Me rovia na nitu?"²⁴ Ia kodaki e kia na matanitu eru viburaji vai nidru,Na matanitu igi ena tasi tudei rewa.²⁵ Io, kodaki e kia na vuwere era viburaji vai nidru, ena tasi tudei rewa na vu were igi.²⁶Io ke kodaki eru vo vivala vainidru se visei vai nidru eru na tasi tudeirewa ena devu ga.²⁷ E na tasi kia na tamata e unuvia rewa la were na qwaqwa me kau dei mai lai yaya, vavo me vesukia rewa na qwaqwa e na qai kau dei mai na lai yau. ²⁸Aqu vo kwaya oji vuakomutou,e rewa ni bokoci dei na ledru i valavala ca na luve ni tamata, qai nia na ledru tata bura taucoko eru tata va burabura takinia ke na Kalou. ²⁹Ia o kea e tata va buraburataki nia na Yalo Tabu ena jikai vakia ni na bokoci na lai valavala ca; Ia ena no tu ga vua na lea cala me tawa mudu. ³⁰Eru kwa ni kia na yalo cola e no vua.³¹Aru qai lamai, la nene, lea tacini, aru mai no tu ga i rara, aru qai kwa me la mai vuadru.³² Eru levu eru no vata qania, aru kwa vua , "Dania lemu nene qainidru o tacimu eru nokoto i rara, eru vadaniko mai.³³A qai kwa vuadru, "O cei na lequ nene,o cei na lequ tacini?"³⁴ Avo vadanidru o rau eru no wavokijia tu a kwa"Dania na lequ nene, na lequ tacini. ³⁵O kia ga e tekicia na lewa ni Kalou, i kwe o taciqu, se o gwanequ, se na lequ nene.

4

¹A qai vunau tale i baji ni baravi, e levu aru qai lamai vua qai vodo i waqa o Jisu;O rau na e cola wara eru tadra tu ga mai matakawa.² Qai vavulicidru i na levu na kwa ena tata vatautauvata qai kwaya.³Mutu varogo, na dau teitei e la me lai teia na lea wiri ni i tei. ⁴Na gauna avo kabukaburaki ke, e valu e lutu i calevu, aru la mai na manumanu vuka aru cavujia. ⁵E Yavalu e lutu i na qwele e no vata tu na vatu, e tasi levu ke na qwele, e tubu cake ga mai e qai mate tale.⁶Ni cabe mai na siga,qai malai, ni jikai e waka,qai mate tale.⁷ E valu na vanua e levu ke na kai sorisori, a tubu cake na kai soroisori,qai tasi levu ke e vua.⁸E valu e lutu i na qwele oka e levu e vua e solia mai e yavalu e tolu sagavulu, e yavalu e ono sagavulu e yavalu e kia na drau sara. ⁹Qai kwaya tale o kia e no e bebe, me varogo oka.¹⁰Na gauna eru no takia ke o Jisu, o rau na volekajia qa nidru na lea tisaiveli eru tarogia vua e kia na tata vatautauvata.¹¹ Qai kwaya vuadru o mutou,E soli vuako mutou me mutu kilajia na matanitu valomalagi. O rau e soli vuadru na tata vatautauvata. ¹²Na gauna eru na tolavia ke, io eru na tasi dania na gauna eru na va rogo ke , eru na tasi vakilajia, ia na gauna eru na visau ke na Kalou ena vosojidru.¹³Qai kwaya vuadru mutu tasi kilajia na tata vatautauvata i ikwe. mutu na qai kilajia vacava na tata vatautauvata e wara.

¹⁴Na e cola e dau tei ia na lai tei, igi na cola e dau teia na tata ni Kalou. ¹⁵Ikwe o rau na lutu i baij ni calevu, igi na vanua e kaburaki ke na tata ni Kalou, qai la mai na nitu e kau dei na tata vo teivaki vuadru. ¹⁶Ikwe na tata ni Kalou e lutu i na vanua vivatu, niru varogo eru marau takinia. ¹⁷E tasi va waka iru yalo; Ia e valekaleka boto, a vo la vele tale. Na gauna ni vi temaki se vivatovolei; E na vuku ni tata eru na tarabe. ¹⁸E valu e kaburaki i na wa sovisovi, eru varogo na tata. ¹⁹Na lomaocaoca ni vuravura I kwe, qai nia nai yau dauvivacalai, qai nia na vi kwa tale e wara, e tubu cake e va turukujia na tata, e va vunia me tasi vua va levu. ²⁰O rau aru tei ina qwele oka, o rau eru varogo na tata ru ciqomia, aru vua e tolusaga vulu e tolu saga vulu e drau sara. ²¹E kwaya o Jisu "E bara dodonu mo kau mai na sina me biu i na ruku ni kato, se e ruku nai mocemoce? Ni o kau mai mo biujia ga i na kea i tutu. ²²E na tasi kia na kwa e cilo mena tasi lai tolavi mai qai nia na kwa e tasi kilai ena kilai mai. ²³O kia e no e bebe me varogo; Me varorogo sara. ²⁴E kwaya vuadru "Dau qaraunia na kwa o varogo nai varau mutu varautakinia ena varautaki talega vuako mutou, ena qai soli talega valevu vuwako mutou. ²⁵Ia o kia e no vua na kwa e na soli valevu vua, ia ena kau dei talega mai vua, o keya e jikai vuwa. ²⁶Na matanitu ni Kalou e kodaki e kia na tamata e kaburaki nia i tei i na qwele. ²⁷E moce vei bogi, mata mai i veiqwata a vo tubu tu na lea sore. Ia e tasi kilajia re se tubu vacava. ²⁸Na qwele e vua vainia ga, matai na buroro taravia na sola, qai bere e vua e makuga ena sola. ²⁹Na gauna e vou makuga ke nai tei, e va unu nia mai na sele takelo balejia ni vo makawa. ³⁰Kwaya na turaga" E na qai vatautauvataki vacava na matanitu ni kalou se na kwa vaibalebale cava e rewa nidu vatautauvatataki nia ke. ³¹E na kodaki na wiri ni mosita na gauna e tei ke e kwa lailai sara. ³²Qai kwadre qai tubu cake me kodaki e kia na vua ni kau levu a ru qai lamai na manumanu vuka a ru mai vai were ke. ³³E levu na tata vatautauvata e kwaya vuadru meru rewa ni kilajia kai balebale. ³⁴E tasi tata wale no boto vuadru e tata noga na tata vatautauvata e qai vatakia ga na kai balebale vuadru na leya jisaiveli ni ru vou no vainidru. ³⁵Na siga e taravia na keya yavi e, qai kwaya vuadru "medu la i jiliva ni wai i gi" ³⁶A ru vou danidru tu va ecolo wara a ru qei meya i na kia na waqa lailai i jiliva, ni wai e kia, e levu na waqa yalai a ru lavata qa nedru. ³⁷E a qai tubu mai e kia na cagi levu qaibvodo na wai i yaloga ni waqa voleka ni dromu ke. ³⁸Ia o Jisu a moce no i dreke, a ru va yadrajia a ru qai kwaya vua vavuvuli o na wele no ga, ni du vou voleka ni mate. ³⁹Qai tucake vunaujia na cagi, qai kwa "mo tu vakia" a vou cega na cagi, a vou maravu na wasawasa. ⁴⁰Qai kwa vuadru" Na cava mutu matakua cia ? e vou jikai na lemutu vabaujia? ⁴¹Vou levu na ledru matakua, a ru vo vitataki vai nidru" o cei ikwe me varorogo nia na cagi qai nia na wasawasa"

5 ¹A ru vo yaco i jiliva, i na ledru vanua na kwai Katara. ²Na gauna e tala mai ke o Jisu i na waqa, qai yato sara i na i bulubulu a ru qai dania e kia na tamata e unuvi nitu. ³E dau no vakia tu ga i nai bulubulu o keya, e tasi rewa ni kia na tamata me tobokia rewa. ⁴E dau vesu va wara i na senicodo, e dau musumusulaki nia, e dau seresere kia na i vesu, e tasi kia e va vayalonia rewa. ⁵E dau lai nono tu ga na vi ulu ni yataga qai niya na vi bulubulu, e dau kulakula tu ga qai dau va mavoatakinia tu e lala i na vi mala ni vatu yagata. ⁶Ni qai tolavia o Jisu ni si la va yawa mai a vou wavucia yaji, a qai cuva ve mata. ⁷E ya qai coco i na domo levu, "Me kwa ni cava o Jisu na luve ni Kalou levu? A qu vo varojiko i na yaca ni Kalou mo kua ni vararawataki ni ko yau. ⁸Ni qu vo kwaya oji vuwa, "o iko na yalo velavela mo ladai vua na e cola ikwe" ⁹A qai tarogia muni, "O cei mu yaca? e saumia tale o kea, "Qu yaca o vavakoso o madou madu lewe levu." ¹⁰E qai cikevia o kia meru kwa ni lai na vanua igi. ¹¹Na gauna a ru danidru ke nai lala vore levu a ru kana no vakia na yataga, ¹²A ru qai kerevia, a ru kwa "deniko madou vuadru na vore; me madu unuvudru" ¹³A qai va taraia o kea, a ru qai wavucia sara e kia na yataga meru yaco sara i ruwai, e raujia e rua na udolu na vore e ru dromu i ruwai. ¹⁴O rau na dau vakana vore a ru qai wavu i na yaloga ni tauni, meru lai kwa na kwa e ru dania a ru qai soro mai na tamata me ru dania na kwa e yaco. ¹⁵Na gauna a ru yaco mai ke vo Jisu a ru dania sara na tamata e dau unuvi nitu, a ru qai tolavia o vavakoso ni vo vai sulu oka tu avo vacolai oti, a ru qai matakua na tamata. ¹⁶A qai kwa vuadru na tamata dau unuvi-nitu na kwa e a yaco vuadru na vore. ¹⁷A ru qai kerevia meru biubiu dei mai vanua igi. ¹⁸Gauna a ru varau vodo ke i na waqa na tamata dau unvi nitu e okajia muni meru lavata. ¹⁹O Jisu e tasi vadonia meru lavata, a qai kwa o kea vua, "La vuadru i lemutu were vuadru o wekamu, kwaya vuadru na kwa levu e vavea vuwako na Kalou, balejia ni lomaniko." ²⁰A qai lesu me vatekivu wase kia na kwa e vavea vua o Jisu i Tikapoli, a ru kurabui takinia. ²¹Ni vo lesu tale o Jisu i na waqa, i na jiliva ni wai e kia, e ru levu e ru soqo vata yaji vua, e yavalu e ru tadra tu ga i matakawa. ²²A qai la mai e kia na qase ni lotu, e yaca o Jaire na gauna e tolavia ke, e cuva vua. ²³A qai kerevia, "O lequ i luve yalewa lailai e voleka ni mate, mo la mai mo tabakia vuwa mu lima me vacolai ke, nikua ena cola. ²⁴A ru qai lavata, qainidru na e cola wara. ²⁵E kia na lewa turuni dra balavu e raujia e jinarua na yabaki. ²⁶E vo levu na kwa e vo vosotia vuwadru e levu na vuniwai, e va lavele nia ke na la i yau taucoko, ia e tasi cola rewa, e qai levu cake no ga na lea tauvi mate. ²⁷Ia ni vo varogo na kai tukutuku o Jisu, e lavata qai nidru mai na e cola wara, e lobo o Jisu me dereiya na lai sulu. ²⁸Ni ya kwaya o kia "Kodaki qu dereiya boto na lai sulu a qu na vacolai." ²⁹E mudu vasuri nai davedave ni leya dra, a vo va kilajia vua ni vou cola mai na mate bura igi. ³⁰A vou vakilajia vuwa o Jisu ni vou la dai mai vua na kaikai a qai vuki vuadru na e cola e kwa ocei e dereiya na lequ isulu? ³¹A ru kwa sara vua na lea tisaipeli, "Tolavia re na levu ni tamata e ru tu wavoki jiko tu, oji mo qai kwa no ga, 'O cei e dereiko yau?" ³²A si vadania no Jisu na tamata cava re e vavea na kwa igi. ³³A vo matakua na lewa, e saqanini ni vo kilajia na kwa e vai vuwa, e la mai cuva e mata, qai kwa taucoko vuwa na kwa e yaco. ³⁴A qai kwa vua, "Luvequ yalewa, e vou vacola ni ko na lemu i vabaujia mo la i na vacegu, mo vo cola mai na kemu mate." ³⁵Na gauna e tata noke, a ru la mai e yavalu mai na leya were na qase ni were ni lotu, e ru kwaya, "E vou mate o luvemu yalewa, na cava o vawale nia ke nai vavuvuli?" ³⁶Ni vo varogo o Jisu na kwa e ru kwaya qai kwaya o Jisu vuwa na turaga ni were ni lotu "Kua ni yalo lailai. vabaujia ga." ³⁷A tasi vo vataraia me kiya e tekucia, o rau ga o Pita, o Jemesa, o Joni. ³⁸A ru vou yaco la were na turaga ni were ni lotu, e daniya na ledru

vitagicaki, e ru tagi lagalaga³⁹ E unu i yaloga ni were qai kwaya vuwadru "Mutu tagilagalaga? mutu vitagicaki valevu ena vuku ni cava? E tasi mate na luve yalewa e moce ga.⁴⁰ A ru mali cakiniya, oji e qai rovidru dai i rara qai medru mai la momo qai niya la nene, qai nidru o rau e ru dau lavata no, i na vanuwa e daro no ke.⁴¹ A qai qulu e lima nai luve yalewa igi qai kwaya vua, "Talica, kumi!" kea i balebale, "luve yalewa, Qu kwa vuwako, mo tucake mai." ⁴² E vasauri ga na lea tucake qai yato sara (o kia e si qai yabaki jinikarua). E karacidru ni ru dania na kwa e yaco. ⁴³ Vo qai kwaya vuadru o kea me kuwa ni kia e kilajia na kwa ikwe e yaco. Qai kwa vuadru o kia mutu solia vua e kia na kwa me kania.

6

¹ A vo qai lesu tale i rara, a ru qai tekucia mai na lea jisaiveli.² Io ni vo yaco mai na siga ni vacegu, a qai vavulicidru i were ni lotu, levu na tamata a ru varogo io a ru matakua, e ru qai kwaya se i vei na vanua a ru kau mai ke na i vavuvuli igi.³ Tasi mai ikwe na matai, o luveya o Meri vata e gwanea o Juti, Josese, vata qai nia o Saimoni, e ru tasi no ikei o gwanedru e vo beitaki mai vo Jisu.⁴ A qai kwa o Jisu vuadru, na parovita e ru na varokorokotaki i na vi vanua, ia i na ledru vanua ga ena jikai, se vuwadru o wekadru se i na ledru were. ⁵ E tasi vavea mai keigi e kia na cakacakamana, e tabakidru ga na tauvimate e lima e ru vacolai mai ve na ledru tauvimate. ⁶ E kurabui o kia, na ledru tasi vabaujia, ia vo la ga i na yavalu na rara yalai me lai vavulici ke.⁷ A qai covidru mai na lewe jinarua, qai tekivu me vatalajidru ya rua. A qai solia vuadru na kaikai meru rewa jidru ke na nitu.⁸ A qai kwa vuadru me ru kua ni kau e kia na i yaya i calevu, ia na ledru i toko ga.⁹ Io meru uku na i vava vabeleji, ia meru kua ga ni uku nai sulu e vataga.¹⁰ A qai kwaya vuadru na gauna mutu unu ke i na kia na were, mutu nokoto ga vakia yacovia na gauna mutu unu tale mai ke i rara.¹¹ Kodaki e tasi kia e ciqomiko mutou, mutu kuretafinia dei na kavu ni qwele mai mutu la me i varaitaki vuadru. "A qu kwa oji vuako mutou ena si bura valailai o Sotoma qai nia o Komora e na siga ni lewa, ena bura sara valevu na rara.¹² E ru la i rara a ru vunautakinia ve na tamata me ru veivutuni.¹³ E levu na tamata, e ru lai rovi dai mai ve na nitu, a ru walidru ena waiwai a ru vo vacolai tale ga mai na ledru tauvimate.¹⁴ A varogo o Eroti na tui ni vo sekia na i rorogo ni yaca [Jisu], a kwa bara vo tucake tale mai na mate o Joni na daunivivavitaivotaki, ikwe na vu ni keya yaco no na cakacakamana.¹⁵ Yavalu na tamata a ru kwa, o kia o Ilaijia, io, yavalu e ru kwa, o kia e kia vuadru na parovita.¹⁶ Io ni varogo o Eroti, a qai kwa, o Joni ga ikwe o kia ikwe a qu musukia e ulu, a vo qai tucake tale mai na mate.¹⁷ Ni vo simata o Eroti me vesukia o Joni i were ni vivesu balejia ni vo lai lea tale o Erotiasa na la yalewa o Filipi leya tacini.¹⁸ E kwa o Joni vo Eroti, "e tasi dodonu me muru viwajini vata qai nia na la yalewa lemu tacini.¹⁹ A vo burajia o Erotiasa a vo oka jia me vamatania, ia, a qai tasi rewa,²⁰ Ni vo matakucia o Joni o Eroti ni vo kilajia ni ja tamata yalododonu qai yalo savasava, a qai mamarojia. Ia ni vo varogo vua ni levu na kwa e vo vavea, a vo oka jia ke me varoroga vua.²¹ Ia ni vo yaco mai e kia na siga me vo yaga vua, ia na la siga ni sucu o Eroti, a qai vavea o kia na magiji me kedru na Turaga ni vanua, Turaga ni valu qai nidru na qase ni Kaleli.²² Ia ni vo unu na lewa lailai lai luve o Erotiasa qai wesi, a vo marautakinia o Eroti vata qai nidru na kana vata no, a qai kwa na Tui vua na lewa lailai, "Mo kerevia vuako au e kia na kwa o oka jia, a qu na solia vuako."²³ E tata ni yalayala vua "Na kwa o na kerevia vuako au, A qu na solia kodaki e wase rua na lequ matanitu."²⁴ E la i rara na lewa lailai e qai tarogia na lea nene, na cava mequ na kerevia vua?" a qai kwa mai vua la nene," E ulu o Joni na Daunivivavitaivotaki. "²⁵ A vo vawatoto tale vua na Tui me kwa vua "A qu oka jia mo solia mai e ulu o Joni na daunivivavitaivotaki ena kia na dare."²⁶ A vo rarawa sara valevu na Tui, ia ena vuku ni lea tata ni yalayala a vo vavea oji vata qai ni dru na tadra vata tu, a vo tasi mani saratakinia vua.²⁷ Ia na Tui e qai vatalajia na lea sojia i vatawa, a qai kwaya me la me musukia mai e ulu e na were ni vivesu.²⁸ A qai kaumai e ulu e na kia na dari, e solia vua na yalewa lailai, o kia a qai solia vua la nene.²⁹ Na gauna e ru varogo ke na leya jisaiveli, e ru qai lamai kau e yago me ru lai bulujia.³⁰ Na apositolo a ru lesu tale i vo Jisu, a ru qai kwa vua na kwa eru vavea vata qai nia na kwa e ru vo vulicia.³¹ A qai kwaya vuadru o Jisu, "Mutu ladei mai na vanua dravuisiga, mutu dania e kia na vanua lala me mutu vacegu ke valailai," Ni vo levu no na layaji vata o rau na lamai, a vo tasi levu na gauna eru gwalala ke me ru kana.³² Eru vo vodo i na waqa e ru vajikijiki dei ve kia na vanua lala.³³ Io, o rau na e cola wara e ru vo tolavia ni ru vo layaji e levu eru qai kilajidru, e ru wavu i vanua a ru sivi jidru.³⁴ A qai lamai o Jisu, qai tolavidru e ru vo lesu sara, a qai lomanidru ni ru kodaki na sivi e jikai na kedru ivatawa, a vo tekivu me vavulicidru ve levu nea kwa.³⁵ Ni vo lutu no na yavi, a ru la mai la jisaiveli a ru kwaya vua;"Ikwe na vanua lala ia a vo bere na kwa taucoko.³⁶ Mo kwa vuadru me ru volia na kedru madrai ni vo jikai na kwa me ru kania.³⁷ A saumia mai a qai kwa;"Mutu solia vuadru e yavalu na cawa me ru kania" a ru qai kwa vua e ru rewa ni la i volia na madrai e na kia na pene e ruanadru qai solia vuadru me ru kania.³⁸ A qai kwa vuadru,"E vica na i buli madrai e vo no tu vuakomotou ,mutu la i tolavia ,na gauna a ru tolavia ke a ru qai kwa,"E lima na i buli madrai vata qai nia e rua na ika.³⁹ A qai kwa o kia me ru tadra bale i na kia na i soqosoqo ve na mau drokadroka.⁴⁰ E ru tadra bale va yadru se va yalimasagavulu. ⁴¹ A qai qulumia na lima na i buli na madrai vata e rua na ika qai tolacake i lomalagi,vacaboria qai solia vuadru na leya jisaiveli me ru vayaconia ve ru mata. A qai wasekia vuadru taucoko.⁴² A ru kana taucoko yacovia na ledru bori.⁴³ A ru tonia cake na jikijiki ni madraivata na ika qai nia na vovo ni ika na jisaiveli, eru tawania rewa e jinarua na kato.⁴⁴ E raujia ni lima na udolu na tamata e ru kania na madrai.⁴⁵ Vasauri, qai vavodonidru na leya jisaiveli i na waqa me ru la simata vua i Pecisieta me rewa ni valesu nidru tale ke na e cola e ru si vo tu.⁴⁶ Na gauna e ru vo la ke, e qai lqacake i vatelaga me masu.⁴⁷ Ni vo bogi mai, vo nokoto na waqa i na wasawasa, a vo no takia no ga i vanua.⁴⁸ A vo qai tolavidru ni ru vo wale na voce ni vo cagi bura ni vo va na bogia qai taubale mai yataga ni ruwai me sivijidru.⁴⁹ Ia, na gauna eru vo tolavia ke ni vo taubale mai yataga ni ruwai aru qai numia ga ni kia na yalo aru qai matakua.⁵⁰ Na gauna eru tolavia ke eru matakua a qai tata mai vuadru o kia qai kwa "Mutu vacegu no o au ga ikwe, mutu kua ni matakua.⁵¹ A qai unu o kia i yaloga ni waqa, a vo qai malumu na cagi, a karacidru valevu qai kurabui.⁵² E ru tasi

vakasamatakinia no na buli madrai ni vo kekai e ru yaloga.⁵³ Na gauna e ru vo takoso mai ke e ru vo yaco sara mai i na ledru vanua na kwai Kenisareti e ru vo tala i matacawa.⁵⁴ Na gauna e ru vo vila ke i matacawa, na tamata e ru matavakilakilajia sara.⁵⁵ E ru vo wavu i vikaikai e na vanua taucoko, e vo tekivu me ru meidru mai na tauvimate i na ledru i mocemoce i na vanua e ru varogo ni no ke.⁵⁶ Na gauna e unu yaji ke i rara, me la ve na vi rara yalai se na vi rara yalevu, ru vadaro nidru na tauvimate i na vanua ni vivoli. E ru kerevia vua me ru na dereia na lea tutu ni sulu me ru rewa ni vacolai ke, e ru levu e ru dereia na lea tutu ni sulu a ru qai mai vacolai.

7¹ Aru qai soqoni vata vua o rau na Farisi, qenidru na vunivola eru la no mai i Jerusalemi.² Ni ru tolavia na lea tisaiveli ru yavalu e ru kana ni duka no eru lima, ni ru tasi vuluvulu re, eru vacaucautakinia.³ Ia o rau na Farisi, qeinidru taucoko na kwai jiutia, eru tasi kana ni ru tasi bau vuluvulu va oka, niru vabaujia na ledru vavuvuli na qase.⁴ Niru lesu mai na volivoli, ru vuluvulu rewa, sibere nivai na kana, yavalu na vabaujia duidui ru tekucia, na sava bilo ni somu, na bilo ni vavavou, na bilo varasa qania nai nono.⁵ E ru qai tarogia na Farisi qei nidru na vunivola, balejia na cava eru tasi tekucia noke na i vavuvuli ni ledru qase na tisaiveli, e ru tasi vuluvulu e na gauna ni kana?⁶ qai kwaya o Jisu vuadru, e vou tukuniko rewa o Aisea na parofita, o mutou na dau ni vakaisini me kodaki e volai; O rau na e cola i kwe eru dau varokoroko taki niko au eru gusu ga. ia eru yalo, e yawa mai vuwako yau.⁷ E tasi na ledru masu jiko au, niru vavuvulitakinia na vunau ni e colo me vavuvuli.⁸ Ni mutu vo biujia dei na vanua ni Kalou, mutu vabaujia nai vavuvuli ni ecolo.⁹ A qai kwaya vuadru o Jisu, E djina sara ni mutu biujia na vunau ni Kalou, ia mutu vabaujia na lemutu vavuvuli.¹⁰ E vou kwaya o Mosese, varokoroko taki nidru na lemu momo, qania o nene; Ia o kia e tata vaburabura jidru lea momo se la nene, me na va mate dai.¹¹ Io mutu kwa, ke kia ecolo me kwa vua lea momo se nene, Koripani na kea balebale, eru vatabui me lea na Kalou na lequ kwa me yaga vuako.¹² Mutu qai tarovia me kua ni vavea e kia na kwa me yaga vuwa o tamaya se lea nene.¹³ Mutu qai vakwa wale takinia ke na i vunau ni Kalou e na vuku ni lemutu i vavuvuli mutu dau vavuvulitaki niya: e levu sara na kwa kodaki ikwe mutu dau vavea.¹⁴ Ia ni vou covidru na lewe levu o Jisu, e kwa mutu varorogo taucoko mai vuwako yau me mutu kilajia.¹⁵ E jikai kia na kwa ena taudaku ni ecolo, ni na unuvia e vadukaduka takinia rewa, ia na kwa ga e unu yaji vua, iqoi ga na kwa e vadukaduka takinia na ecolo.¹⁶ Kodaki e kia na ecolo e no e bebe me varogo oka sara.¹⁷ Ia ni vo dainidru na lewe levu, e unu i were, aru va tarogia o rau na jiseveli ena vuku ni tata vatautavata.¹⁸ Qai kwaya vuadru o Jisu, oi o mutou muni, mutu tasi kilajia rewa na kwa kwe? mutu tasi kilajia na kwa taucoko i rara e unuvia na ecolo, e tasi vadukaduka niya rewa.¹⁹ Ni tasi unuvia djina e yaloga, e kete ga, ena qai la dei i nai darodaro ni sau, a vou vai ke me savasava na cawa taucoko.²⁰ E qai kwa o Jisu, na kw e unu yaji e yaloga ni ecolo iqoi na vadukadukania na ecolo.²¹ Ni vou unu ina yalo ni ecolo na numiya bura, na dau yalewa, na daudara, na dau laba.²² Na dau butako, na daukocokoko, na tovo bura, na dauveivakaisini, na dau garogaro, na mata bara, na tata ni vaburabura, na viavialevu, na lialia: ²³ Na kwa bura taucoko ikwe e unu yaji du yaloga, e na qai vadukaduka nia na cola ni tamata.²⁴ E qai deidei mai i kei gi me la i na vanuwa va Taiya kei Saitoni e a unu i na keya na were e tasi okajiya me kiya e kilajia, ia e tasi cilo rewa.²⁵ E kia na lewa, e kiya o luveya lewa, e qai unuviya e kiya na yalo cala, a vou varogo na kai tukutuku qai la mai voi Jisu, mai cuva e la.²⁶ Na lewa mai na kanikia na matanitu, na lewa ni Sairo Fimisia e masujia me rovia dei na nitu mai vuwa o luveya.²⁷ Qai kwaya o Jisu "Meru bori re nai luve, ni tasi dodonu me kau na kedru nai luve, me soli vuwadru na tui.²⁸ E qai kwa na lewa "Io e djina turaga, ia o rau na tui i ruku ni teveli eru kania na vovo ni kedru nai luve.²⁹ E qai kwaya vua o Jisu," E na vuku ga ni kwaya, mo la ga vou ladei mai vuwa o luvemu lewa na yalocala.³⁰ Ni vou yaco i leya were, e daniya ni vou ladei na nitu, a vou daro no i nai mocemoce o luveya.³¹ Qai lesu dei mai i na vanua o Taia, qai nia o Saitoni, me la i na vanua va Tikapoli i na wai mai kalili.³² Aru qai me ia mai vuwa e kia na duduvura qai kaka, a ru kereviya me tabakiya e lima.³³ A me ia dai vajikijiki mai vuadru na lewe levu, e qai dodokia yaji e jiji ni lima ve bebe ruarua na ecolo igi, qai katasivi e lima qai dereia e ma.³⁴ Qai tola cake i loma lagi, vutugu, e kwa vua, "Efaca", na kea i balebale, mo rogo rewa.³⁵ E qai rogo rewa e bebe ruarua, e qai serekia muni e wa ni yame rewa ni tata va oka tale.³⁶ A qai varojidru o Jisu, me ru kuwa ni kwa vua e kia tale na ecolo; Ia ni varojidru valevu vuadru, eru qai dau kwa ga valevu.³⁷ E ru kurabui valevu sara aru kwa e vavea va oka na kwa taucoko; e vavedru na duduvura meru rogo rewa, qai nidru muni na galu meru tata rewa.

8¹ E na gauna igi, a ru vo lewe levu, ni vo jikai na kwa e ru kania. O Jisu e covidru na leya jisaiveli qai kwaya vu wadru, ² "Qu vo lomanidru na oso tu ikwe balejia e vu oji e bogi tolu e vo jikai na kwa me ru kania.³ Kodaki qu na kwayavuwadru meru lesu tale i na ledru were, eru na malumalumu balejia ni ru tasi kana a ru qai la vayawa sara mai." ⁴ Leya jisaiveli e ru saumia vua. "I vei na vanua edu rewa ni kau mai ke na kedru madrai i na vanua dravui siga ikwe."⁵ E taro gidru, E vica na i buli madrai e vou vo?" E ru qai kwaya e "vitu."⁶ A qai kwaya vuwadru eru tadra bale i na qwele. E qulumia na na i buli madrai, qai va okaoka taki nia, e musukia rua, e solia vuwadru na jisaiveli meru vayagatakinia ni sibere ni ru wase kia vuwadru na ecolo taucoko.⁷ E nokoto tale no ga e vica na ika yalai e oji na leya vaokaoka taki niya e qai solia vuwadru na leya tisaiveli tale ga.⁸ A ru kana a ru bori oka, a ru tomitomia tale e jiki yalai e ru lulutu tu e vitu na sova yalevu.⁹ E raujia ni va na udolu na tamata. E qai kwaya vuwadru me ru vo la.¹⁰ A vo vodo sara i na waqa o kia, qai nidru vata na leya jisaiveli a ru la sara i na yasayasa kodaki Talimanuca.¹¹ A ru vo lamai na Farisi. a ru vo tekivu me ru viocaji qai nia a ru tarogia vua, e kia na i varaitaki e kodaki mai lomalagi meru vatovolila ke.¹² E kacia e yalo e kwaya, "Na cava eru mata vadania ke kia na i vatakilakila? Io ena tasi kia na i vatakilakila ena soli vuadru na i taba ecolo ikwe."¹³ A vo biujidru tu, la i vodo tale i na waqa a qai layaji i jiliva.¹⁴ Ia o rau na jisaiveli eru numideinia me ru kau madrai i na waqa e jikai tale ni kia na i buli madrai e vo me ru kau i waqa.¹⁵ E a vadre jidru o kia qai kwaya, "Tolavia mutu qarauniko

mutou i na ledru vivacalai na Farisi qai nidru na lai lala o Eroti.¹⁶ A ru vitataki vai nidru, a ru qai kwaya, "e bara vo jikai voko datou na madrai." ¹⁷ Ni vo kilajia o Jisu a qai kwaya vuwadru, "Na cava mutu kwaya no ni vo jikai voko mutou na madrai? Mutu vo tasi kilajia rewa? kaikai no mutu yalo?"¹⁸ E vo no mutu mata mutu tasi tolavia rewa? E vo no mutu bebe mutu tasi varogo? mutu tasi vakasamatakinia? ¹⁹ Na gauna qu musukia ke e lima na i buli madrai me ru kana ke na lima na udolu e vica na kato a vuqa? A ru qai kwaya vua "e Jinaria" ²⁰ Gauna qu musukia ke na vitu na i buli madrai vuwadru na va na udolu, E vica na kato a vuqa? A ru qai kwaya vua, e "vitu" ²¹ E kwaya, "mutu si tasi kilajia ga?"²² Gauna a ru lamai ke i Peciseita. O rau ike gi a ru qi mea mai vua e kia na ecola mataboko a ru qai kwa vo Jisu me dereia. ²³ O Jisu e qulumia e kia na mataboko, qai mea sara i na i bili ni rara. Qai katasivi jia e mata, oji e qai qusia ve lima, qai tarogia, "O tolavia e kia na kwa?"²⁴ E tola cake, qai kwaya, "Qu tolavia na ecola e kodaki na kai eru viyatoyaki tu." ²⁵ E tabakia tale e mata, oji na ecola igi e dolavia a vo qai tola rewa e mata, a vo tola via va oka na kwa. ²⁶ O Jisu e kwaya vua me la i ledru were, "Mo kua ni lesu tale i rara."²⁷ O Jisu e la qai nidru la jisaiveli i na rara o Sisaria Filipai ni ru la no e tarogidru na jisaiveli, "Na cava e ru tarogia na ecola o cei o au?"²⁸ A ru qai saumia a ru qai kwaya, "Jone na Dauvivavita isotaki. yavalu tale eru kwaya, o 'Ilaija,' yavalu tale eru kwaya 'kia vuwadru na parofita.'" ²⁹ E tarogidru, "Ia o cei mutu kwaya o cei o Au?" O Pita qai kwaya vua, "o iko na karisito." ³⁰ O Jisu e qai kwaya vuwadru, "mutu kua sara ni kwaya vua e kia o cei o au". ³¹ E tekivu me vavulicidru, ni na Luve ni Tamata ena dodonu me sotavia e levu na kwa, e na tasi la i ciqomi mai vuadru na qase, qai nidru na bete, qai nidru na vunivola, e na vamatei, ia ni devu e tolu na siga ena tucake tale. ³² E kwaya vadodonu o kia. Ia o Pita qai meya vajikijiki qai vunauci jia. ³³ Qai vuki o Jisu tola vidru la jisaiveli a qai vunaucia o Pita qai kwaya, "Ladai qu lobo, setani! o iko o tasi vakasamatakinia na kwa ni Kalou na kwa ga ni ecola." ³⁴ A qai covidru vata na ecola qai nidru na leya jisaiveli qai kwaya vuwadru, kodaki e kia e tekuciko au me kua ni tekucia e yalo, qulumia ga na leya kauvelatai qai tekuciko au. ³⁵ Ia o kia e mamaroi jia na leya cola ena va laveletakinia kodaki e va lavele ni a me balejiko au qai nia na lequ lala ena maroroi na leya cola. ³⁶ Ia e cava na kea yaga vua na ecola kodaki e rewajia o vuravura taucoko, qai valavele nia e yalo? ³⁷ Na cava ena solia na ecola me ka i sau e yalo? ³⁸ O kiya e maduataki ni ko yau qai ni a na lequ tata, i na taba ecola ikwe, na Luve ni Tamata e na maduataki ni a talega ni vo lesu mai e na lagilagi qai nidru na la agilosu yalosavasava."

9

¹ A kwaya vuadru "Djina a qu kwa vuako, e vica o mutou a ru tucake e ru na tasi tovolia na mate sibere ni ru tolavia na matanitu ni Kalou qai nia la kaikai." ² Ono na siga vo devu, O Jisu a medru o Pita vata o Jemesa qenia o Joni i na uluniyataga cere, a qai varaitakinia e yago ve ru mata. ³ A lumisamisa mai na lea i sulu bucobuco, kodaki na i luvu bucobuco, e vou jikai na dau sava i sulu i vuravura e bucobuco me rewa ni kwadjina. A qai rairai o Ilaija vata qai nia o Mosese a ru qai vitalanoa vata o Jisu. ⁵ E saumia o Pita qai kwa "Vavuvuli, e oka cake me du nokoto no ga ikei, du vavea e tolu na were vacevaceva, me kia vuako, kia vo Mosese qai kia muni vo Ilaija." ⁶ (Ni ru tasi kilajia na kwa meru kwaya, ni ru vou matakua no valevu.)⁷ A kia na o a qai va gilogilo taki nidru. A qai kia na domo a qai rogo mai, "Ikwe na lequ i luve mutumutu varorogo vua." ⁸ A ru qai vivukiyaki, a ru qai vitolayaki, a ru tasi tolavia e kia, o Jisu takia ga. ⁹ A ru qai siro bale mai i na ulunivanua, a varojidru me ru kua ni kwa a ru tolavia me yacovia na gauna e tucake tale i na mate na Luve ni Tamata. ¹⁰ Ru qai colo taki nia na i tukutuku igi me no tu ga vuadru, a ru qai vitarogitaki nia na cava na i balebale ni "tucake tale mai na mate". ¹¹ A ru qai tarogia, "balejia na cava ru tarogia ke na vunivola ni o Ilaija e dodonu me ru tei mata?" ¹² A qai kwa vuadru, "O Ilaija e a lamai me visautakinia me oka tale. E qai cava ni a volai tu ke na Luve ni Tamata e ¹³ Dodonu me vararawataki valevu? A qu qai kwaya vuako o Ilaija a lamai, a ru qai vavea ga na kwa e ru okajia vua, me kodaki na kwa a vou volai tu vua."¹⁴ A ru qai lamai vuadru na tisaiveli, a ru tolavia na lewe vuqa e vou wavoki jidru, na vunivola ru qai viba qanedru. ¹⁵ Na gauna a ru tolavia o Jisu, a ru qai kurabui a ru qai wavu meru lai kidavaki nia. ¹⁶ A qai tarogia na lea tisaiveli, "Na cava e vu lemutu viba vata qe nedru?"¹⁷ E kia vuadru na lewe levu a qai kwa, "Vavuvuli, A qu vou meia mai vuako o luvuqu teigwane. E no vua na yalo e vavunia me tasi rewa ni kwakwa. ¹⁸ E yasa taucoko ga e vou tauvia, E kuretaki nia qai viritaki nia i ra, e vuso e gusu, vase quruquru baji, qai mai kaikai tu yaji. A qu qai tarogidru na lemu tisaiveli me ru meia dai mai vua, ia e ru jikai ni rewajia." ¹⁹ E qai saumia vuadru, "Kawa tamata tasi vabaujia, me kodaki so i vei na kea balavu ni lequ no qaneko mutou? Mea mai vako au."²⁰ A ru meia mai na i luve vua. Ni tolavia na yalo o Jisu, e qai viritaki nia vakaikai. Na i luve e lutu i ra qai manumanunisoni. ²¹ O Jisu a qai tarogia la momo, "A kodaki i vei na balavu ni gauna a kodaki ke ikwe?" E kwa la momo, "Gauna a si luve lailai ke. ²² E dau valevu na la sagaia me va matenia na yalo velavela ni dau viritaki nia i na bukawaqa qai nia i ruwai na ka sagaia me va mate nia. Kodaki o rewa ni vavea e kia na kwa, qai lomaniko maru mo vukeiko maru muni."²³ O Jisu a kwa vuadru, "Io kodaki e vo rewa vuako? Na kwa taucoko e rewarewa i vuadru ru vabaujia." ²⁴ A qai kula i yata i momo na i luve qai kwa, "Qu vabaujia! vukeiko au me qu tara cake na lequ vabaujia!" ²⁵ Ni tolavia o Jisu ni ru vo toso vawatoto yaji na lewe levu a qai varo jidru na yalo velavela a qai kwa, "O iko na yalo ni galu qai nia na duduvura, A qu vou varojiko, ladai mai vua, kua tale ni unu via tale va kia."²⁶ A qai qogolou na yalo velavela a qai kuretaki nia vakaikai na i luve teigwane me kodaki na manumanu ni soni. Na i luve teigwane ikwe e kodaki sara ga e kia e vo mate, ru levu e ru kwa, "E vo mate." ²⁷ Ia o Jisu e qai solia e lima me lavejia cake, a qai tucake mai na teigwane ikwe. ²⁸ Na gauna a vou lamai ke o Jisu i yaloga na were na la tisaiveli a qai tarogia lo, "E na vuku ni cava mutu tasi varoia rewa ke?" ²⁹ A qai kwaya vuadru, "O rau ikwe du tasi varovidru ga e rewajia ga na masu."³⁰ A ru qai ladai mai kegi a ru la sara i Kaleli. O kia e tasi okajia me kia e kilajia na vanua e ru nokoto no ke, ni vo vavuvuli cidru no lea tisaiveli. ³¹ A qai kwa vuadru, "Na Luve ni Tamata e na soli e ru lima na tamata, ru na qai vamate nia. Ia ni na biu me mate, oji e tolu na siga o kia e na tucake tale. ³² A ru qai tasi kilajia na i balebale ni

tukutuku igi, e ru qai matakua na tarogia.³³ A ru qai lamai i Kapenaumi. Na gauna e unu ke i yaloga ni were a qai tarogidru, "Na cava mutu vitalanoataki nia no?"³⁴ A ru vo galu ga ni ru vou vibataki nidru i calevu balejia o cei e levu cake vuadru.³⁵ E tadra bale, e a covidru taucoko na lewe jinikarua a qai kwa vuadru, "kodaki e kia e okajia me tei mata, o kia e dodonu me i devudevu i na vuadru taucoko qai nia me dauniveiqaravi muni."³⁶ E qulumia e kia na i luve lailai qai va no nia kedru maliwa. A qai roqojia cake a qai kwa vuadru,³⁷ "O kia e okajia na i luve ikwe, qu na okajia, o kia e okajiko au; tasi oka jiko au ga, me okajia tale ga o kea e vatala jiko au mai."³⁸ E kwa o Joni vua, "Vavuvuli, ma du tolavia e kia a unuvia tu na nitu a qai kia a qai kwaya mu yaca madu qai tarovia, balejia o kia e na tasi tekuciko datou."³⁹ E qai kwa o Jisu, "Kua ni tarovia, ni tasi kia e vavea na cakacaka mana qu yaca, me qai kwakwa bura takiniko au."⁴⁰ Ni vo ledu to o Jiova o cei tale me kedu meca.⁴¹ O kia e solia vuako na bilo wai mo somu kai balebale o iko na la tokani o Jisu Karisito, djina qu kwaya vuako, e na tasi va lavela vua na kea i sau.⁴² Ia o kia e va cala nia e kia na kwa lailai e na vabaujiko au, e oka cake me vesu ga ve domo e kia na vatu qai viritaki i wasawasa.⁴³ Kodaki e vacalaniko mu lima, musukia dai.⁴⁴ Ena oka cake vuako mo unu i na colo tawa mudu mai na rua tu mu lima o na qai la i eli, i na bukawaqa.⁴⁵ Kodaki e va cala niko mu la, musu kia dai.⁴⁶ E oka cake i mo jiunu ve na la kia mai mo na jiunu i na la rua o na qai davataki i na bukawaqa. Kodaki e va cala niko mu mata, liujia dai. E oka cake vuako mo unu i na matanitu ni Kalou i na kia ga na mata mai na rua na mata o qai davataki i eli,⁴⁸ na vanua igi e notu ke na manumanu e jikai ni mate, io na mudre e tasi boko rewa.⁴⁹ E ru na va masimataki o rau yakia i na mudre. Na kwa oka na masima, kodaki e vou ladai mai na masima na ka kamikamica, e na va kamikamicataki tale re vacava?⁵⁰ Me no tu ga mutu yaloga na masima, me mutu vilomani vai niko mutou ga."

10

¹E deinia o Jisu na vanua e nokoto ke, qai la i na vanua va Jutia voleka i na uciwai na Joritani, a ru qai la tale mai vua na tamata; Ia me kodaki ga na la i varau, e vavulicidru no ga.² A ru qai lamai na Farisi a ru vatarogidru, e dodonu na teigwane me deinia na yalewa?³ A qai saumia; "Na cava e kwa vuako mutou o Mosese?"⁴ A ru qai kwaya, "o Mosese e vataria na teigwane me volaia e kia na i vola ni visere me solia vua, qai kwa me la."⁵ Iqoi e balejia ga na kaikai mutu yalo e volaia ke na lawa iqoi" e kwa o Jisu.⁶ Mai na i vatekivu ni vibuli, Na Kalou a bulidru vata na yalewa qai nia na tegwane.⁷ E na vuku ni kwa i kwe na teigwane e na biujia na la momo vata na lea nene e na kabijia na lea yalewa,⁸ mai na rua e na vo kia ga na tamata.⁹ O kia igi na vo vaucia vata na Kalou e na tasi kia na tamata e na serekia.¹⁰ Na gauna eru vo no ke i were na jisaiveli a ru tarogia tale balejia na kwa ikwe.¹¹ A qai kwa vuadru, "O kia e deinia na lea yalewa me la i no qai nia tale e kia na yalewa, e na vo dau yalewa."¹² Kodaki e ru vo sere na lea teigwane me la i vamau takinia e kia, igi e na vo dau tagane o kia,¹³ Gauna a ru meidru mai ke na i luve ni yalivua balejia me dereidru o rau na jisaiveli a ru vunauci jidru.¹⁴ Ia na gauna e kilajia o Jisu, e oka qai kwa vuadru, "Mutu biu jidru na i luve me ru lamai vuako au, mutu kua ni taro vidru ni matanitu ni Kalou e na ledru o rau na i luve yalai."¹⁵ Qu kwa djina vuako mutou. "O keya e na tasi ciqomia na matanitu ni Kalou, me kodaki na i luve lailai ikwe e na tasi unu i na matanitu ni Kalou."¹⁶ E qai dereidru na i luve e lima qai vakalougatataki nidru.¹⁷ Ni vo tekivu tale na leya taubale i calevu e kia na tagwane e wavu yaji qai jikiture e mata qai kerevia "Vavuvuli oka na cava mequ na vavea mequ na rewajia ke na cola tawa mudu?"¹⁸ O Jisu qai saumia "Okwa mequ oka e na vuku ni cava? e tasi kia e oka, ia na Kalou takia ga"¹⁹ O vo kilajia na i vunau ;kua ni laba, mo kua ni vidriva, mo kua ni driva, mo kua ni beitakinia na kwai lemu, mo kua ni dau dereia vilooa na kwa, mo kua ni kocokoco, mo varokorokotakinidru na lemu momo vata na lemu nene."²⁰ Na teigwane e kwa vua "Qasenivuli, na kwa taucoko iqoi qu vo vavea mai ni qu si luve.²¹ O Jisu e tolavia qai lomania. Qai kwa vua, "E kia na kwa e si jikai vuako. Mo volitakinia taucoko na kwa e no tu vuako mo solia vuadru na dravudravua, o na qai vaiyau mai lomalagi. Ia, mo qai la mai mo tekuciko au."²² E mata rarawa e na vuku ni tukutuku i gi, e gole rarawa dei balejia ni levu na kwa e taukei jia.²³ E vitolayaki o Jisu qai kwa vuadru na lea jisaiveli "E dreidrei sara ga vuadru na vutuniyau me ru unu i na matanitu va lomalagi; ²⁴Na jisaiveli e karacidru i na leya i tukutuku. Qai kwa o Jisu vuadru, "Railuve, e dredrei soko va cava na kea lai unuvi na matanitu va lomalagi.²⁵ E rewarewa vua na Kameli me unuvia na gwara ni cula, ia e dreidrei vua na e cola vutuniyau me rewajia na matanitu ni Kalou."²⁶ E ru kurabui valevu e ru kwa vai nidru, "O cei e na vacolai rewa?"²⁷ O Jisu a tolavidru a qai kwa, "Na kwa i kwe e dredrei vua na tamata, ia e rewarewa takia ga vua na Kalou."²⁸ O Pita qai kwa vua, "Tolavia, ma du vo dania na kwa tucoko ma du vo tekuciko." Qai kwa o Jisu, "E na tasi kia na tamata"²⁹ me denia ledru were o tukaya o gwanea lea nene o tamaya na lea vanua me balejiko au vata qai nia na lequ tata,³⁰ me na tasi saumi e na rewajia e yadrau i na e cola i kwe na vi were se na vitacini se la nene se nidru na i luve se na lemu vanua, qai nia na vi vaburaburataki, ia mai bere, na cola tawamudu.³¹ Ia e levu o rau na simata e ru na bere, o rau na bere e ru na vo simata."³² E ru la no i calevu me ru lacake i Jerusalemi, o Jisu e simata taki nidru no, e karacidru e ru matakua o Jisu e medru vatutu na lewe jinarua a qai kwa o Jisu vuadru na kwa e na varau yaco vua.³³ E kwa o Jisu "Tola, du vo lacake no i Jerusalemi, e na soli yaji na luve ni tamata vuwadru na bete levu vata na vu ni vola. A ru na lewai jia me mate a ru na qai solia vuwadru na kwai matanitu tani."³⁴ A ru varivarivacia, katasivijia, kuitatakinia, a ru vamateniya, ia ni oji e tolu na siga e na qai tucake tale mai na mate."³⁵ A ru qai la mai vua o Jemesa, o Joni o tamadru o Sepete a ru kwa vua, maru kerekere mo vavea vuako maru na kwa maru kerevia.³⁶ A qai kwa vuadru "Na cava muru oka jia me qu na vavea vuako muru?"³⁷ A ru kwa vua, "Mo solia vuako maru me maru no i na lemu i uku uku, e kia mu lima i matau e kia tale mu lima i mawi."³⁸ Qai saumia o Jisu vuwadru, "Muru tasi kilajia na kwa muru kerevia, muru na rewajia me muru somu i na bilo qu somu ke, me muru vavitaio talega i na vavitaio qu na vavitaio ke."³⁹ A ru qai kwa vua, "Maru rewajia." O Jisu qai kwa vuadru muru na somu djina i na bilo qu somu ke, muru na vavitaio talega i na vavitaio ke.⁴⁰ Me kia me no i qu lima i matau se qu lima i mawi e tasi lequ me qu solia va vitalia.

⁴¹Ni ru vo varogo na lewe jini e ru oca jidru o Jemesa qai nia o Joni. ⁴²E qai covidru mai o Jisu, a qai kwa vuadru, "Me mutu kilajia ni ru na lewaidru na vi matanitu tani o rau e na la i kwai me ledru Turaga vitalia na ledru qwaqwa." ⁴³Ia e tasi kodaki vuako mutou, e na lemutu tamata o kia e viavia levu, ⁴⁴e na lemutu tamata e viavia Turaga. ⁴⁵E tasi la mai na i luve ni tamata me qwaravi, me dau vi qwaravi ga, me solia la colo me kedru i voli na e cola wara. ⁴⁶A ru vo yaco i Jeriko. Ia ni ru vo lesu tale o Jisu qai nidru ia jisaiveli i baji ni calevu e wawa tu ke o Patimeo na mataboko me kerekere. ⁴⁷Ia na gauna e qai varogo ke ni o Jisu na kwai Nasareci a vo tekivu me kula qai kwa, "I Jisu o luvea o Tevita, mo lomaniko au," ⁴⁸A ru levu a ru vunauci jia nolo. A qai coco tagitagi valevu ga o kia, "Jisu o luvea o Tevita, lomaniko au re." ⁴⁹Qai tu vakia o Jisu qai kwa e la i covi mai. A ru qai covia na e cola mataboko, "a ru kwa vua mo vacegu, mo tu cake e vo coviko mai o kea." ⁵⁰A qai tucake denia la i taboi, a qai la vo Jisu. ⁵¹Qai kwa o Jisu vua, "Na cava o okajia me qu vavea vuako?" A qai kwa na e cola mataboko, "Isa Turaga me qu tola rewa." ⁵²A qai kwa o Jisu vua, "Mo la ga. E vo vacola niko na lemu vabaujia." A vo tola oka sara o kia, a vo tekucia tale ga o Jisu.

11 ¹v 3 Na gauna a ru vo cava ke i Jerusalemi, e volekajia i Pecisefaki qai nia i Pecani i na Ulunivanua ni Violive, O Jisu qai vatalajidru vua na lea jisaipeli. ²Qai kwaya vuadru, 'Muru la i na rara e doniko muru, muru dania e kia nai luve ni yasa e vesu no ke, muru meya mai voko au. ³Kodaki e kia e tarogiko muru qai kwa ni yaga vua na Turaga, ena qai solia mai.'" ⁴A ru la a ru tolavia ni vesu tu, a ru serekia mai. ⁵Eru va lu na tamata, e ru tucake tu a ru kwaya, "Na cava muru vaveya, muru serekia na luve ni yasa?" ⁶A ru qai kwa vuwadru me kodaki na kwa e kwaya o Jisu. ⁷O rau na jisaiveli e ru meya mai na luve yasa vo Jisu, a ru tevukia na ledru i sulu i yataga ni yasa me vodo ke o Jisu. ⁸Levu na tamata a ru tevukia na ledru i sulu i calevu e ru musukia mai na katula ni kai. ⁹O rau na simata qai nidru na bere, eru kula vakinia "Osana! Kalougata o kia e lamai ena yaca ni Turaga. ¹⁰E kalougata evo kalougata leya matanitu o Tevita! na ledu qase o keya e vo lamai Osana i yata sara!" ¹¹Unu o Jisu i Jerusalemi e la sara i were ni lotu, va tolavia sara na vi kwa taucoko avo lai yavi mai, E qai la yaji o kea i Pecani qai nidru na leya jisaiveli. ¹²Siga tale e taravia niru vo lesu mai i Pecani, avo matakana o kea. ¹³E tu me tola yawawa, a qai tolavia e kia na vuni lolo e notu e rau e qai la mela i dania qai jikai e vua, ni si tasi kea gauna me vua ke. ¹⁴Qai vunaucijia, "O na tasi vua tale." A ru vo varorogo tu na lea jisaiveli. ¹⁵A ru yaco i Jerusalemi, unu i were ni lotu vatekivu me rovidru na volivolitaki qai nidru na vivoli. Qai vukicia na teveli ni volivolitaki qai nia na ledru i tadratadra na volitaki ruve. ¹⁶E tasi vadonia vuwadru me ru kau e kia na kwa i were ni lotu kodaki e lai volitaki. ¹⁷E vavulicidru e kwaya, "E a tasi volai, 'Na lequ were na were ni masu ni vimatanitu taucoko ia mutu qai vavea me ledru i nono na dau driva?" ¹⁸O rau na bete levu qai nidru na vunivola ni ru va rorogo na kwa e kwaya, a ru vo vadania e kia na calevu meru vamate nia ke ni ru vo matakucia, balejidru na e cola wara e ru kurabuitaki nia na lai vavuvuli. ¹⁹Ia ni vo yavi, a ru vo denia na vanua igi. ²⁰Ni ru vo lesu tale mai i na qwata e taravia, a ru tolavia na vunilolo ni vo malai bale. ²¹O Pita qai numia lesu qai kwaya "Vavuvuli, tolavia! na vunilolo vo malai bale," ²²O Jisu qai kwaya, "Mutu vabaujia ga na Kalou." ²³E djina Qu vo kwaya vuwako mutou, o keya e kwaya i na ulunivanua, mo toki i na wasa liwa, ia me kua ni vatitiga e yalo me vabaujia ena yaco na kwa taucoko e kwaya. ²⁴O keya igi qu kwaya ke vuako: Na kwa taucoko o kerevia se masulakinia, vabaujia o na rewajia ena lemu ga. ²⁵Ni ovo tucake mo masu, vosojidru o rau o burajidru, me rewa ni vosojiko muni ke o tamamu mai lomalagi. ²⁶Ia kodaki o tasi vivosoji, e na tasi vosojiko tale ga o tamamu mai lomalagi. ²⁷Ni ru la mai i Jerusalemi, e a la o Jisu i were ni lotu, na bete levu, na vunivola qai nidru na qase a ru la vua. ²⁸A ru kwaya vua, "Na kaikai cava o vavea rewa ke na cakacaka ikwe, o cei e solia vuwako na kaikai mo vaveya ke?" ²⁹Qai kwaya o jisu, "Qu na tarogiko mutou ena kia na taro, Mutu kwaya mai, a qu na qai kwaya yaji vuwako mutou na kaikai cava. ³⁰Na leya vi vavita isotaki o Joni e mai lomalagi se mai vua na tamata? mutu saumia mai." ³¹A ru vi kwaya yaki nia vai nidru, a ru kwaya, "Kodaki du kwaya, Mai lomalagi, ena kwa, 'Na cava mutu tasi vabaujia ke?' ³²Kodaki du kwaya, 'Mai vua na tamata'," O rau e ru matakucidru na tamata ni ru kilajia o Joni na parofita. ³³A ru qai saumia vua o Jisu, "Madu tasi kilajia," qai kwa o Jisu, "O au talega qu na tasi kwaya vuwako mutou o cei na leya kaikai qu vaveya rewa ke."

12

¹Avo tekivu o Jisu me tata ena tata vatautauvata, A qai kwaya a kia na ecolo, e kia la naga ni vaini, viribaijia oka, kelia nai keli i ni vaveya na ledaru were nai vatawa, lisi takinia vuadru e yavalu nai vatawa, qai la i na kia na vanua vayawa. ²Ni vo yaco na gauna ni makuga qai vatalajia e kia na leya ecolo vu wadru nai vatawa ni teitei, me kau mai vuwadru e valu na vua ni vaini. ³Aru vesu kia, kuitajiya aru qai rovia dei. ⁴A qai valajia tale e kia vuadru, aru vamaovowataki nia e ulu, aru va burabura taki niya sara valevu. ⁵A si vatalajia tale e kia na lea tamata cakacaka, aru qai vamatanienia. Aru vavea muni vuadru e levu tale, eru kuita laki nidru e yavalu, qai va mate nidru kavo. ⁶A vouvo liga e kia igi na leya i luve e kia ga, a vo vatalajia i bere vuadru qai kwaya " O rau eru na rokovia o luvequ teigawane." ⁷Io, o rau nai vatawa ni teitei, eru kwaya vainidru, o kia ikwe ena qai i nia nai taukei ni teitei bere, medu vamate niya nai teitei ena qai ledatou". ⁸Aru qulumia, vamatanienia, aru qai biujia i taudaku ni teitei. ⁹Na cava e na qai vavea na taukei ni naga ni vaini? ena la ga mai ena vamate nidru nai vatawa ni teitei qai solia na naga ni vaini vuadru na ecolo mai na vivanua. ¹⁰Mutu siber ni bau wilikia na tata ni Kalou kwe? Na vatu eru biujia o rau na matai ni were Vo yaco me keya i vadei e yasa ni were. ¹¹Ikwe na cakacaka ni turaga, e vo kia ma kwa e vakurabuitaki vuwako datou?" ¹²Aru vo mata vesu kia o Jisu, ia aru qai matakucidru ga na ecolo wara aru kilajia, ni vo cavujidru devu i na tata va tautauvata, aru biujia, aru la. ¹³Aru qai vatalajidru mai e yavalu na Farisi vata e valu lai tokani o Eroti, meru tobokia rewa ke ena valu na tata e cavujia. ¹⁴Ia, niru vo yaco mai, eru kwaya vua, "Vavuvuli, madu kilajia ni o djina no o qai tasi matakucia e kia, o tasi dokaiya ga re e kia na mata ni ecolo, o qai

vavuvuli taki niya no nai varau e oka vuwa na Kalou; E vatarai medu soli kwa i na matanitu vo Sisa, se kuwa. ¹⁵Medu solia se medu kuwa ni soliya, ni vo kilajia o Jisu na ledru ilawaki, a qai kwaya vuadru, balejia na cva mutu mata vatovoliko au ke?; Mutu solia mai vuwako yau nai lavo mequ tolavia. ¹⁶Aru qai kau mai e kia vo Jisu, a qai kwa vuadru o kea, o cei e mata i kwe? aru kwaya vuwa, na kwa e lea o Sisa. ¹⁷A qai kwaya o Jisu, "solia vo Sisa na kwa e lea o Sisa, solia vua na Kalou na kwa e lea na Kalou, "A ru vo kurabui takinia. ¹⁸Aru qai lamai vua e yavalu na lai tokani o Setoki, o rau eru dau kwaya ni jikai na tucake tale mai na mate; Aru vatarogia qai kwaya. ¹⁹"Vavuvuli, o mosese e volaiya vuwakomadou, " kodaki e kiya na teigwane e mate, o tukaya se o tacia, e tasi va luveni qai deiniya tu mai la yalewa, meru viwajitini me vai va kawa ke. ²⁰E ru nokoto e ru vitu na vitacini teigwane, qai va yalewa o keya e qase, qai mate e jikai o luveya. ²¹Aru qai viwajini vata nai ka rua qai mate, e jikai o luveya, e koadaki ke nai ka tolu. ²²Aru qai viwajini qai nidru na vitu na vitacini, qai yalewa tale ga aru qai mate, jikai o luvedru, qai mate muni na lewa. ²³Ia ena gauna ni tucake tale mai na mate, o cei vuwadru na vitu ikwe ena leya yalewa na kwai gi, balejia niru vo vawaji taki nia taucoko. ²⁴A qai kwaya o Jisu, "E tasi niya ikwe na lemutu sese ni mutu tasi kilajia nai Vola Tabu, se na kaikai ni Kalou". ²⁵E na gauna ni tucake tale mai na mate, ena jikai na vayalewa se na vimusumusuki, eru na kodaki ga na Agilosu mai Lomalagi. ²⁶Io ni ru na tucake tale mai na mate, mutu tasi wilikia i na lai vola o Mosese ni a tata na Kalou vua mai na kai, qai kwaya. " O au na lea Kalou o Eparama na leya Kalou o Aisake vata na leya Kalou o Jekope. ²⁷O keya e tasi ledru Kalou na mate, io na ledru Kalou ga na tamata cola ikwe na kwa mutu leqwa valevu ke. ²⁸A qai kiya na vu-ni-vola e varogo no na ledru vitalanoa, e dania ni kia na kwa na leya tatava vuku vuadru, e lamai qai mai tarogia o Jisu, nai varo cava nai matai i nai varo taucoko. ²⁹Qai saumia o Jisu, " Na i matai ni varo taucoko, mo varogo na Isireli, o jiova na ledru Kalou o Jiova e kia ga. ³⁰Mo lomania o Jiova na lemu Kalou i mu yalo taucoko i na lemu numia taucoko, i na lemu kaikai taucoko. ³¹Na i ka rua, mo lomanidru o wekamu me kodaki lemu lomaniko. E tasi kiya nai varo e uasivi e nai varo ruwaruwa ikwe. ³²A qai kwaya na vu-ni-vola vuwa vou oka vavuvuli o iko vo kwaya djina ni kia ga na Kalou, e tasi kiya tale meru tautauvata qai niya. ³³Mo lomania mai du vu ni yalo, vata mai na ledru vakasama taucoko, vata mai mu vuni yaloga taucoko, mana ledru kaikai taucoko, medu lomanidru o wekadatou me kodaki ledru lomaniko datou, ikwe na kwa levu na kwa lailai nai soro taucoko. ³⁴Ia ni vo daniya o Jisu ni vo tata va vuku vua, o iko o tasi yawa mai na matanitu ni Kalou; Oji igi tasi bau kia e mata tarogia tale. ³⁵Ni vo vavulici no o Jisu i were ni lotu a qai kwaya, i vei e kodaki niru kwaya no na vu-ni-vola, ni o Karisto o tamaya o Tevita. ³⁶Ni vavuniya na Yalo Tabu, na leya kwaya o Tevita "E kwaya o Jiova vua na lequ turaga. "Mo no i qu lima i matau Mequ vamaalumalumutaki nidru na kemu meca meru nidru na lemu i tutu ni la. ³⁷Ni vo kwaya o Tevita me leya turaga, me qai niya vacava o luveya: Eru levu eru mate varogo na kwa e kwaya. ³⁸Qai kwaya vuadru i na lai vavuvuli, mutu qarauni niko mutou qarauni niko mutou mai vuwadru na vu-ni-vola, niru la tu i nai sulu balavu qai niya na vikidavaki ena vanuwa ni vivoli. ³⁹Nai tadratadra ni qase i na vi were ni lotu, qai niya nai tadratadra ni turaga ena vi gauna ni kana magiji. ⁴⁰Aru qulumia na ledru yau na yada, aru qai masu balavu meru dauvivakwaisini, meru na dau laidani ke, ikwe na kwa eru na lai ocaji ke. ⁴¹E tucake doniya o Jisu na vanuwa e no ke na kato ni lavo, e tolavidru na lewe levu ni ru vo biujia na i lavo i na kato ni lavo vutuniyau, eru biujia valevu. ⁴²E qai la mai e kiya na yada dravudravuwa, qai biujia e ruwa nai lavo lailai sara e raujiya e kiya na veni. ⁴³A qai covidru na leya Jisaiveli, qai kwaya vuadru, qu kwaya vuwako mutou na yada dravudravua i kwe e biujia e levu mai vuwadru taucoko na mai soli. ⁴⁴Niru biujia e valu mai na ledru jiki ni yau, ia na yada dravudravuwa e biujia na kwa taucoko, io na kwa taucoko e cola ke.

13 ¹Na gauna a vou ladei mai o Jisui were ni lotu, e kia na la Jiseveli e kwa, "Vavuvuli, tolavia nai rairai ni vatu vata qai nia na rairai ni were!" ²A qai tata o Jisu a qai kwa, Mutu vou tolavia na were yalevu igi? e na tasi kia na vatu me vitaqataqai e na talaraki taucoko. ³Na gauna e vou nokoto no nai ke i na ulunivanua ni vi olive donia na were ni lotu, o Pita o Jemesa o Joni vata o Adriu a ru qai tarogia lo. ⁴"Mo kwa mai vuwako madou, na gauna cava e na yaco maike? Na vatakilakila cava e na yaco e na gauna e voleka mai ke?" ⁵A qai tata vuwadru o Jisu, "Mutu tola via oka me kua ni kia e va cala niko mutou. ⁶"E levu e ru na lamai qu yaca e ru na kwa, o yau o kea e ru na vacala i dru e levu". ⁷Mutu na varogo nai valu na i rorogo ni valu, me kua ni karaciko mutou; e dodonu me yaco mai ni sibere nai vata otioti. ⁸"E ru na vibolebolei na vi vanua, qai nia na vi matanitu, e na tavuki na vanua e na vi vanua, qai nia na dausiga, Ikwe nai vatekivu ga ni vi kwa rarawa. ⁹Me mutu qaraniko mutou oka. Mutu na soli e ru mata na dauvilewai, mutu na rubilaki e na vi vanua ni masu, mutu na tucake e ru mata na kovana qai nidru na tui, me balejiko yau, me mutu vadjinadjina. ¹⁰E na vunautaki re i mata nai tukutuku oka, e na vi vanua taucoko. ¹¹"Ni mutu vou vesu me mutu lai lewai, kua ni leqwa takinia na kwa me mutu kwa, mutu kua ni vanananui mata, Na kwa mutu na kwa e na soli mai vuwako mutou; e na tasi niko o tata, e na tata ga na Yalotabu. ¹²Nai tukani ena solia o tacia me mate, qai nia o Momo e na solia o luveya, e ru na tucake nai luve me balejidru na i tubutubu, me ru mate ke. ¹³E ru na burajiko mutou na tamata me balejia qu yaca, o kia ga e vosojia me yacovia na i vataojioji, e na vacolai. ¹⁴"Ia ni mutu vou tolavia na vi vanua e vatabui tu ni vou tu i ke na kwa vasisila e dau vei varusai, o kia vou kwa o Taniela na parovita," (me kilajia o kia e wilikia), me ru la i na ulunivanua o rau na no tu i Jitutia, ¹⁵Me kua ni kia e labale i were o kia e nokoto i yataga ni were, se me kua ni kau dai mai e kia na kwa e no i were. ¹⁶Me kua ni lesu tale o kea e nokoto no i na i teitei me lai kau na lai sulu. ¹⁷E na bura vuwadru na bukete qai nidru na vasucu i luve na gauna igi! ¹⁸Me mutu masu me kua ni yaco mai na gauna ni yaliwa. ¹⁹E na levu na vi kwa rarawa, e na tasi kodaki ke nai vatekivu, me yacovia na gauna e a buli ke, na Kalou na vuravura, me yaco mai nikua, e na tasi kodaki tale ga ke i bere. ²⁰Ke kodaki e vou valekalekataki nia na gauna na Kalou, ena tasi kia na tamata e na colo rewai, ia me balejidru na djigitaki, e na valekalekataki ke na gauna i gi. ²¹ke kodaki e kia e kwa vuwako, "Tolavia, ikwe na Karisito!

tolavia ikwe o kia!' kua ni vabaujia. ²² E ru na tubu mai na Karisito kei na Parovita vai lasu, e ru na vavea na cakacakamana qai nia nai vatakilakila me ru vi vacalai ke, vabibi o rau na djigitaki. ²³ Mutu qarauniko mutou oka! A qu vou kwa oji vuwako mutou nj sibere mai na keya gauna. ²⁴ Ia ni vou devu na gauna rarawa igi, e na qai va gilgilotaki na matanisiga, na vula e na tasi solia na kea kakarama, ²⁵ Na vi kalokalo e ru na lutu mai, e na qai vitosoyaki na kwa kaikai e na maliwa lala. ²⁶ Eru na qai dania na Luve ni Tamata ni na labale mai e na vi kete ni o i na kaikai qai nia na lagilagi. ²⁷ Ena qai vatala jidru mai la agilosu ena qai soqoni jidru vata na leya djigitaki mai na mata ni cagi e va, nai yalayala kei vuravura qai nia nai yalayala ni maliwa lala. ²⁸ Me mutu kilajia na tata vatautavata i na vuni lolo, na gauna vou tubu vou mai ke na vunikai, mutu qai kilajia ni vou voleka mai na gauna ni katakata ²⁹ Me kodaki tale ga o mutou, na gauna mutu tolavia ke na kwa vou yaco, mutu vou kilajia ni vou voleka mai i mata ni were. ³⁰ Na djina a qu vou kwa vuwako, e na tasi lavele nai taba e colo ikwe e na yaco rewa. ³¹ Na lavele o lomalagi qai nia o vuravura, ia na lequ tata e na tasi lavele rewa. ³² Ia e na vuku siga igi qai nia na la jiki ni siga, e tasi kia e kilajia o rau na Agilosu mai lomalagi, se o luvea, o leya Momo takia ga. ³³ Mutu varau! Vatawa, mutu masu, ni mutu tasi kilajia na kea jiki ni siga. ³⁴ E kodaki e kia na tamata e la i na vanua vayawa, o kia vou biujia lea were, a vou alesia na tamata me re lewaia, a qai lesia vuwadru yakia na cakacaka, a qai kwaya vua na i vatawa me vatawa no. ³⁵ O kia me mutu vatawa ni mutu tasi kilajia na jiki ni siga e na lamai ke nai taukei ni were, e rewa ni veiyavi, se lomalama ni bogi levu, se vou tagi na to, se vei qwata lailai. ³⁶ Ke kodaki e lamai vasauri, me kua ni daniko nio moce no. ³⁷ "Na kwa qu vou kwaya vuwako mutou, qu vou kwaya talega vuwadru: mutu vatawa!"

14

¹ A si vo no e rua na siga me vai ke na kana vata ni lakosivia. A ru vo vitalanoa takinia o rau na vu ni vola qai nidru na bete me na vo vesu soko mai o Jisu balejia me vamate. ² A ru qai kwa me kua, "Me ru kua ni la na gauna ni kana vata ni lako sivia, balejia ni ru si no muni na tamata i yaloga. ³ Na gauna e a nokoto no ke o Jisu i Pecani i na lea were o Saimoni, na gauna e a tadra no ke i na teveli, e kia na lewa e kau mai e kia na tavaya waiwai, e kia na waiwai garu oka. A qai vakwarania na tavaya a qai sovajia ve ulu. ⁴ E avalu e ru yalo bura takinia. A ru qai vi kwa yaki nia vai nidru e vatawayagataki tu boto na waiwai ikwe e na vuku ni cava? ⁵ Na waiwai kwe, ke volitaki a tolu na drau vacaca na veni kai sau me ke soli vuadru na dravudravua. ⁶ A qai kwa o Jisu, "Mutu deinia na cava mutu vasagaiya ke e vavea vuwako yau e kia na kwa oka. ⁷ E ru na no qainiko o mutou na dravudravua, ni mutu na vavea e kia na kwa yaga vuwadru e rewarewa, ia o yau qu na tasi no qainiko mutou vakia. ⁸ E vavea o kiya na kwa e rewa jia, e lamai o kiya me waliya qu yago me bulu. ⁹ A qu kwa vuwako mutou, ina vi vanua taucoko i vuravura me na vunau taki ke nai tukutuku oka na bau tukuni tale tuga na kwa e vavea na lewa ikwe me kea i djivi. ¹⁰ O Jiutasa Isikarioti e kia vuadru na lewe jini karua e la vuadru na bete levu me solia vuwadru o Jisu. ¹¹ Na gauna e ru varogo ke na bete levu e ru marau a ru yalayala me ru soli lavo vuwa, a qai vadaniya i kiya na gauna e rewarewa me solia ke ¹² E na matai ni siga ni kana madrai, e tasi valeveni aru qai va mate nia e kia na sivi kana vata, aru qai kwa vua na lea jisaiveli. ivoi na vanua o kajia me madu lai varau taki nia me vai ke na kana vata. ¹³ A qai vatala jidru okea e rua na lea jisaiveli a qai kwa vuwadru," meru la i rara, muru na sotavia e kia na taigane e dagia no e kia na saga ni wai. muru tekuci. ¹⁴ Na gauna ena unu ke i were muru tekucia kwa vua nai taukei were," e tarogia nomai o nai vavuvuli i vei na vanua me vai ke na kana vata ni lako sivia, qai nidru na lequ jisaiveli. ¹⁵ E na qai vata kia vua ko muru e kia na vanua e levu e na taba ni were i yata e vo varau taki tu na keya i yaya, muru varau takinia ke na keda tou. ¹⁶ A ru vo la na jisaiveli a ru yaco i rara, aru dania na kwa me kodaki na kwa me kwaya, a ru varau taki niya sara na cawa ni kana vata ni lako sivia. ¹⁷ Ia ni vo yavi mai, a ru qai lama i o jisu qai nidru la jisaiveli. ¹⁸ Ia ni ru vo no meru kana o jisu a qai kwaya, "aqu vo kwaya oji mutou e kia du kana vata no e na soliko au yaji. ¹⁹ E qai rarawa e ru yalo a ru qai kwa yakia vuwa, "Ba ra niko au e kia tale se ba ra niko au?" ²⁰ qai saumia vuadru o Jisu a kwa, "E kia ga vuako mutou na lewe djina rua o kiya ma ru na musu kia vata na madrai i na bilo. ²¹ E na la na luve ni tamata me kodaki na kwa e volai me balejia, i ya e na bura vuwa e cola i gi, o kia e solia yaji na luve ni tamata ke ba ra si kua ga ni sucu mai ke oka cake. ²² Na gauna a ru kana no ke qai qulumia na madrai o Jisu, qai lotu taki niya qai musukia. E solia vuadru qai kwa mutu qulu ikwe mutu kania, ikwe qu yago. ²³ A qai qulumia na bilo va okaoka, qai solia vuwadru, a ru qai somu taucoko. ²⁴ A qai kwa, "Ikwe qu dra na dra ni vi yalayalaji vou liviraki me balejidru e cola wara. ²⁵ Qu vo kwa oji vuwako mutou qu tasi saumia tale na vu wa ni vaini me yacovia na gauna qu na somiya vou tale ke i na matanitu ni Kalou. ²⁶ Ni ru vou lagasere oji, a ru qai la i na ulu ni vanua ni vi Olive. ²⁷ A qai kwa vuadru o Jisu, "Mutu na tarabe taucoko me balejiko au na bogi nikua, ni vo volai, A qu na yavijia na i vatawa ni sivi. ²⁸ Io ni qu na vou tucake tale mai na mate, A qu na simata taki niko mutou i Kaleli. ²⁹ A qai kwa o Pita, "Kodaki e ru mani lutu tucoko o au ga e na jikai. ³⁰ A qai kwa o Jisu vuwa, "A qu vou kwa vuwako na bogi no ga nikua ni sibere ni tagi varuwa na to o na cakitaki niko au va tolu. ³¹ A qai kwa mai ni yalo kaikai o Pita, "Kodaki daru mate vata, qu na jikai ni cakitaki niko e ru kwa kodaki muni ke ka vo. ³² A ru qai la i na kia na vanua e yaca o Kecisemani, a qai kwa vuwadru la jisaiveli, "Mutu nokoto i kei me qu la i masu. ³³ A qai meidru o Pita, Jemesa, vata qai nia o Joni a vo vatekivu me vakilajia na kwa e varau yaco. ³⁴ E qai kwa vuadru, e vo rarawa valevu qu yalo me kodaki ni qu na mate mutu nokoto no ga ikei mutu vatawa no. ³⁵ A vo la valelai i mata o kiya e cuva bale i na qwele, qai masu "Kodaki e rewarewa me ladei na gauna i gi vuwa. ³⁶ A qai kwa "Apa, Tamaqu, vou rewarewa vuwako na kwa taucoko, kaudei vuwako au na bilo ikwe, io, me kua ni kodaki na lequ lewa me kodaki ga na lemu. ³⁷ E lesu mai a tolavidru ni ru moce no qai kwa vo Pita, "Saimoni o moce no? e tasi rewa ni o bau vatawa me kiya na yauwa. ³⁸ Mutu yadra mutu masu me kua ni rewa jiko mutou na meca e djina ni gu na yalo e malumalumumu. ³⁹ Qai la dei tale o kia me la i masu kwa tale na masu igi. ⁴⁰ Io

vo lesu tale mai, a tolavidru ni ru si moce tuni vo bibi e ru mata, a ru tasi kilajia e kiya na kwa meru kwa vuwa.⁴¹ E lesu va tolu mai e kwa vuwadru mutu si moce ga? mutu vacegu, vo yaco na gauna daniya vo soli yaji na i luve ni tamata, e ru lima na e cola bura.⁴² Mutu tucake me du layaji, daniya vo voleka mai e kiya e na soliko yau yaji.⁴³ Ni tata no ga vo la sara mai o Jiutasa e kia vuwadru na jini karua, qai nidru e levu na tamata e ru vai sele i wau, e ru vai wau mai vuwadru na bete levu qai nidru na vu ni vola, qai nidru na qase.⁴⁴ Ia o kiya e na solia yaji a vo kwa devu vuwadru e kiya na i vatakilakila o kiya ga qu na si via mudu mutu qulumia mutu meiya vama lua no yaji.⁴⁵ Ni la ga mai o Julasa e la sara vuwa e kwa vavuvuli, e kisiviya sara.⁴⁶ A ru qulumia a ru meiya sara yaji.⁴⁷ E kiya e no voleka e qulu na i sele qai takavia ke e bebe na leya e cola na bete levu.⁴⁸ Qai tarogidru o Jisu mu tu ba ra la mai daniya e kiya na dau driva mutu va i sele mutu va kai me mutu la mai meiko yau?⁴⁹ A qu dau no vata qai niko mutou i na vi siga i na were ni masu, qu vai vuli mu tu tasi qulumiko yau, ia na i Vola Tabu e na vayacori ga.⁵⁰ A ru qai deiniya tu a ru qai tuba.⁵¹ E tekucia no e kia na suravou, e taboi no i na i sulu lineni, a ru qai qulumia.⁵² A vou biujia na la i taboi lineni, qai tuba luvaiwale.⁵³ A ru meiya o Jisu vuwa na bete levu a ru soqoni vata na qase, na bete levu, qai nidru na vu ni vola.⁵⁴ O Pita a tekuciya vayawa me yaco sara la were na bete levu e la i vakatakata qai nidru tu na ovisa.⁵⁵ Ia o rau na bete levu na mata veilewai a ru vadaniya me kiya me beitakinia o Jisu me mate ke a ru tasi tolavia e kia.⁵⁶ E ru levu e ru tasi djina i na ledru vi beitaki e tasi la vata na ledru i tukutuku.⁵⁷ A ru no e valu e ru qai giri i na ledru vibeitaki, a ru qai kwa, O madou ma du varogo e kwa,⁵⁸ "A qu na basukiya na were ni lotu ikwe e lima ni e cola, qu na vaveya tale e kiya e tasi vai e na lima, e na tolu na bogi.⁵⁹ A vo tasi la vata na ledru i tukutuku.⁶⁰ A vo qai tucake na bete levu na kedru vi mama qai tarogia o Jisu, "E kwa e vo jikai na kwa mo kwa? na cava e ru bilitaki niko ke o rau ikwe?"⁶¹ E galu tu ga o kiya e tasi kwa e kia na kwa qai tarogia tale na bete levu e kwa o iko na Karisito e luveya o kiya e leya na varokoroko se jikai?"⁶² Qai kwa o Jisu, "O yau i qoi, mutu na tolavia na luve ni tamata ni nokoto e lima matau o kiya e kaikai e na la tale ga mai e na vi o ni lomalagi."⁶³ Na bete levu qai dresulaki niya na la i sulu e kwa vua,"E yaga va cava me ru yavalu tale na vadjinadjina?"⁶⁴ Mutu vo varogo ni tata vaburatakiniya na Kalou, na cava mutu lewaia?" A ru vo lewaia taucoko me va mate.⁶⁵ A ru qai katasivi jiya, taboiniya e mata ru qou laki niya ru kwa vuwa kwa mai o cei, a ru qai sabiciya na ovisa.⁶⁶ E nokoto o Pita i na rara ni were igi qai la mai e kiya na yada ni bete levu.⁶⁷ Na gauna e tolavia ke o Pita ni taliku no e va tolavia e kwa, "O iko muni muru no vata no o Jisu na kwai Nasareci."⁶⁸ E vasesejiya qai kwa a qu tasi kilajiya, a qu tasi vakasamatakiniya rewa," e biubiu me la i rara mta ga ni were qai tagi na to.⁶⁹ E tolavia tale na yada qai kwa vuwadru na no voleka, "E kia vuwadru i kwe."⁷⁰ A vo vasesejiya tale o kia, va lailai ga a ru kwaya vo Pita orau na no voleka, "E djina o i ko e kia vuyadru, mo kwai kaleleli."⁷¹ A vo tekivu me tata ocaoca e bubuli me kwaya, "Aqu tasi kila jia na e cola i qoi mutu kwaya no."⁷² A vo qai tagi varua na to, o Pita a qai numia na kwa e kwaya vuwa na kalou, "E si bereni tagi varua na to, ona tasi vadjinadjina taki niko yau va tolu," ia ni vakasama taki niya e tagi.

15 ¹ Ni kida na qwata e ru soqoni vata mai na bete levu, o rau na qase, na vunivola, qai nidru taucoko na matavilewai, ru vesu kia o Jisu, ru meya dai, me ru lai solia vua o Pita. ² A qai tarogia o Pailato "Tasiniko na ledru tui na kwai Jiutia"? a qai saumia o Jisu, "O vou kwa djina mai". ³ Ia o rau na bete levu e levu na kwa e ru baitakinia vuwa o Jisu.⁴ A qai tarogia tale o Pailato, "O na tasi mata kwa e kia na kwa? tolavia re kea levu nakwa ru beitaki niko ke". ⁵ E tasi kiya na kwa o Jisu, e kuralt bui ke o Eroji⁶ E na vi gauna ni solevu, o kia e dau serekia e kia na kwai vesu, me kodaki na ledru jigijigi. ⁷ E nokoto e kia e cola e yaca o Parapa e a vesu vata qanidru e valu na ecola e na laba. ⁸ A ru vo coco na ecola wara aru vamamasu jia me vavea vuadru me kodaki ga na lai varau.⁹ E saumia yaji o Pailato qai kwa, "mutu okajia mequ serekia yaji na ledru tui na kwai Jiutia?" ¹⁰ Ni kilajia o kia ni ru a beitakinia ga na bete levu e na vuku ga ni ledru vuvu. ¹¹ E ru vauqejidru na ecola wara na bete levu meru serekia o Parapa.¹² Saumia o Pailato e qai kwa, "Na cava ga mequ vavea vuwa o kiya e lai kwai me ledru tui na kwai Jiutia." ¹³ E ru qai kula vakiniya mai, "vakoja I na kauvelatai!"¹⁴ Qai kwa o Pailato vuwadru, " na cala cava e vavea?" a ru qai kula vakiniya mai yata. vakoja i na kauvelatai." ¹⁵ Ia o Pailato ni vou okajia me va Loma oka taki nidru e cola wara, e a serekia o Parapa. qai solia o Jisu meru vakuitajia ni sibere me lai rube I na kauvelatai.¹⁶ E ru meia dei na sojia i na yasa ni were ni turaga, e ru soqonijidru vata na sojia taucoko. ¹⁷ A ru va sulutaki nia i nai sulu lokaloka, a ru talia e kia na i sala wa vavotona a ru vaisala taki niya ke. ¹⁸ A ru va tekivu meru valiyaliya ciya, "o dau loloma na ledru tui na kwai Jiutia."¹⁹ A ru warolaki nia e ulu ena kiya na sina a ru katasivijia, a ru jikituru e ru varokoroko vuwa. ²⁰ Ni ru vou varivariva ciya, oji a ru qai luvajia dei vua nai sulu lokaloka, e qai vaisulu takinia i na lea i sulu djina ru meya yaji meru qai lai vakoja i na kauvelatai. ²¹ A qai kia na kwai Kirini e yaca o saimoni, (o tamadru o Alekisada qai niya o Rufo), a ru qai vakaikaitaki niya vua me dagiya na kauvelatai.²² A ru qai meiya i na kia na vanuwa Kolikoca, kai balebale na vanuwa ni qwavokavoka. ²³ A ru qai solia vua na waini e ru wakia vata na mura me somiya, e a tasi somiya. ²⁴ Ni ru vo vakoja oji ina kauvelatai, a ru qai wasekia na lai sulu, a ru qai va wiri majigi meru kala kilajia ke na ledru i votavota.²⁵ Ia e nai katolu ni yauwa a ru qai vakoja ina kauvelatai. ²⁶ A ru qai volaiya i yata vua, na kwa eya beitaki ke, " Ikwe na ledru tui na kwai Jiutia," ²⁷ E ru qai vakojidru vata i na kauvelatai e ru rua na dau driva, e kia i na matau e kia i na mawi. ²⁸ E vou vayacori ke nai vola Tabu, niya kwaya, e ru vou wili vata nae cola i valavala ca.²⁹ Ia o rau na vi layaki tu, e ru tata vaburaburataki niya, e ru kurutakiniya e ru ulu a ru kwaya, " Iye o iko o basu kia na were ni lotu, o vavea tale ena lotu ga ni bogi. ³⁰ Mo vacola niko re labale mai na kauvelatai!"³¹ Na calevu vata ga igi ru tata vaburaburajia ke o rau na bete levu qainidru na vunivola," E dau va colo nidru na ecola. ia e tasi rewa ga ni va colo niya vainiya." ³² Me labale mai na kauvelatai ni karisito, na ledru tui na Isirel, me madu daniya me madu qai vabaujia, o rau talega a ru a vakoja vata na kauvelatai e ru varivarivacia muni.³³ Ia ni vo yaco nai ka ono ni yauwa, e gilogilo na vanuwa taucoko me yacovia nai ka ciwa ni yauwa. ³⁴ Ia e nai ka ciwa ni yauwa e qai coco o Jisu e na domo levu, qai kwa Iai! I lai! lama sapakicani? na kea i

balebale, "Turaga na lequ Turaga" o biujiko yau e na vuku ni cava? ³⁵ Ni ru varogo na lea coco e valu e na tucake tu e ru kwa ni covia o Ilaijia. ³⁶ E qai wavu mai e kia, e tonia na sivaji i na wai winiwini, vivia i na kia na i sina, a ru va somiya e qai kwaya." Dei niya re, medu daniya nikuwa e lamai o Ilaijia meya bale mai i na kauvelatai se jikai. ³⁷ Ia o Jisu, ni coco e na domo levu qai vacegu. ³⁸ Qai tawase taki rua nai laji ni were ni soro tekivu sara ga mai yata me yaco sara i ra. ³⁹ Ia ni vou tolavia na Turaga ni valu e a tucake volekajia no, ni o coco kodaki i gi e qai kwa " E vou djina ni jia luve ni kalou o kiya. ⁴⁰ E ru valu muni na lewa e ru tola tu ga vayawa. E kia vuwadru o Meri na lewa ni makitala, o Meri ledru nene o Jemesa e tacia o Josese qai nia o Solomoni. ⁴¹ O rau a ru dau qwaravia, a ru dau tekucia ni dau no mai Kaleli, qai nidru e levu na lewa a ru lavata qai nia i Jerusalemi. ⁴² Ni vou yavi ni siga varau, na siga e taraviya na siga ni vacegu. ⁴³ E qai lamai o Joseva na kwai Aramacea, na matanivanuwa, e kiya vuwadru na matavilewai, e waciya no na keya yaco nia matanitu ni Kalou, e la vadodonu vo Palato, qai kerevia e yago o Jisu. ⁴⁴ A karaciya o Pailato ni vou mate o kiya, e coviya na turaga ni valu qai tarogiya, bara vou mate makawa se qai mate boto? ⁴⁵ Ia ni vou kilajia mai vuwa na turaga ni valu, qai soliya e yago vo Joseva. ⁴⁶ E voliya e kiya nai sole la nene, e biujia bale mai e qai va viviya ke, qai vadaronia I na kiya nai bulubulu e vai i na vatu, qai vaqiqicia e kia na vatu i na gusu ni bulubulu. ⁴⁷ A ru daniya na vanuwa e maroroi ke e yago, o Meri na lewa ni makitala qai nia o Meri la nene o Josese.

16 ¹Io vo devu na siga ni vacegu, o rau o Meri na lewa ni Makitala, qai nia o Meri ledru nene o Jemesa, qai nia o Saimoni aru volia na waiwai vai saluwaki meru walicia ke e lala o Jisu. ² Io ni siqwata lailai enai matai ni siga ni kia na macawa, a ru la mai inai bulubulu si qai la cake no mai na matanisiga. ³ A ru kwa vai nidru, "O cei ena va qiqi nia dei na vatu vuako datou mai na gusu ni qwara ni bulubulu?" ⁴ Ia ni ru tolaviya, eru daniya ni vo vaqiqi dai tu na vatu, ia e vatu levu sara. ⁵ Maru vou unu i nai bulubulu a ru tolavia e kia na saravou a vai sulu bucobuco, tadra no i tavoi matau, a ru matak. ⁶ E kwa vuadru okea, "Mutu kua ni matakutu mutu va tolavia o Jisu, na kwai Nasareci, o kia e a mate. A vo tucake tale' o keya vo lavele i kei. Mutu tolavia na vanua a ru vadaraniya ke. ⁷ Mutu la, mutu lai kwaya vuwadru na leya tisaiveli vua o Pita, 'Ni vou simata i Kaleli. Mutu na daniya mai keigi me kodaki na kwa e ya kwa vuwako mutou. ⁸ A ru la vawatoto yaji meru tuba dei mai i nai bulubulu, a ru saqanini aru matak, a ru tasi kwa tale ga e kia na kwa vua na levu ni ledru matak. ⁹ A vo tu cake tale o keya na qwata lailai gi nai matai ni siga ni wiki, a simata sara o Meri na lewa ni Makitala, o kea a rovia dei vua e vitu na nitu. ¹⁰ Qai la o keya lai kwa vuadru o rau dau no vata no i mata, a ru rarawa aru tagi. ¹¹ O rau a ru varogo ni si cola qai varaitakinia vua e ru tasi vabaujia. ¹² Qai varaitakinia e kanikia e yago vuwadru e ru ruwa ni ru la no i ledru vanua. ¹³ A ru la a ru lai kwaya vuwadru ka vo, ia a ru tasi vabaujidru. ¹⁴ Devu qai varaitakinia tale vuadru na jinikadua nimru vo kana no, qai vunauci jidru ena vuku ni ledru tasi vabaujia qai nia na ledru yalo kaikai, ena ledru tasi vadjinadjina idru o rau eru vo dania ni vo tucake tale mai na mate. ¹⁵ E kwa vuwadru, mutu layaji i vuravura taucoko, mutu kwaya nai tukutuku oka vuwadru na tamata taucoko. ¹⁶ O kia e vabaujiaya ni vavitaisotaki ena cola, e na lai ocapi ga okea e tasi vabaujiya. ¹⁷ Io nai vatakilakila ikwe e na tekucidru e ru vabaujiya: e ru na varoviya nitu i qu yaca eru tata taki niya i vanuwa. ¹⁸ E ru na tomia na gwata, ia kodaki e ru somia na kwa e gaga, e ru tasi bura ke, na tabakidru na tauvi mate eru lima eru na vacolai. ¹⁹ Ia ni vo tata oji vuwadru na Turaga o Jisu, a qai la cake i lomalagi a vo no koto no i na lima i matau ni Kalou. ²⁰ O rau na jisaiveli a ru vo layaji e ru vo vunautaki nia i na vi vanua taucoko, a vo cakacaka vata qai nidru kalou a vo va jinajina nai vata kilakila e tekucidru.